

Lubuskie
Warte zachodu

Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego

Podstawa prawna

Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie województwa lubuskiego. Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021, poz. 1973 z późn. zm.).

Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18.2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Program realizuje cele wyznaczone na poziomie krajowym i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem przyjętej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. W zakresie poszczególnych obszarów interwencji realizowane będą również cele wyznaczone w programach sektorowych, tj.: programy ochrony powietrza, plan gospodarki odpadami, program ochrony środowiska przed hałasem. Program pełni także rolę wytycznych służących do sformułowania celów i kierunków działań na poziomie powiatowym i gminnym.

Procedura tworzenia programu

Zawiadomienie

Informację o przystąpieniu do opracowania Programu umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej dnia 14.03.2022 r.

Ankietyzacja

Wśród mieszkańców, urzędów gmin, miast i starostw powiatowych przeprowadzono ankietę dotyczącą stanu środowiska w województwie

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

RDOŚ 04.04.2022 r. oraz Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny 25.03.2022 r. uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Dane instytucji

Zebrano dane od Instytucji, przedsiębiorstw

Wersja robocza

Przygotowanie wersji roboczej Programu oraz Prognozy

Sprawdzanie dokumentów przez Urząd Marszałkowski

Zapoznanie się z wersją roboczą, zgłaszanie uwag, wprowadzanie uwag

Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne prowadzone są w dniach 18.07.2022 r. do 08.08.2022 r. zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku.

Opinie właściwych organów

Dokumenty zostały przekazane do opinii do RDOŚ w Gorzowie Wlkp., PWIS w Gorzowie Wlkp. oraz do Ministra Klimatu

Spotkanie konsultacyjne

03.08.2022 r. spotkanie konsultacyjne

Uchwała dokumentu

Naniesienie ewentualnych zmian, przekazanie gotowego dokumentu. Uchwalenie dokumentów.

Zakres POŚ

- ❖ Prezentacja województwa lubuskiego,
- ❖ Uwarunkowania prawne zewnętrzne i wewnętrzne,
- ❖ Aktualny stan środowiska na terenie województwa lubuskiego w podziale na obszary interwencji oraz oddziaływanie transgraniczne,
- ❖ Analiza SWOT każdego z obszaru interwencji,
- ❖ Cele wpisujące się w poprawę środowiska na terenie województwa lubuskiego,
- ❖ Zadania przeznaczone do realizacji w ramach obranych celów,
- ❖ Sposób monitoringu realizacji Programu,
- ❖ Wyniki ankietyzacji wśród Gmin oraz Starostw Powiatowych,
- ❖ Propozycja finansowania zadań przeznaczonych do realizacji w ramach Programu.

Celem nadrzędnym programu jest poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Obszar interwencji	Cel
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym
GOSPODAROWANIE WODAMI	Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych przy zapewnieniu ochrony przed niedoborami wody i powodzią
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
GLEBY	Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa
ZASOBY GEOLOGICZNE	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi
ZASOBY PRZYRODNICZE	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych

---

Analiza stanu środowiska na terenie województwa lubuskiego:

❖ Aktualny stan środowiska

(Ochrona klimatu i jakości powietrza, Zagrożenia hałasem, Pola elektromagnetyczne, Gospodarowanie wodami, Gospodarka wodno-ściekowa, Gleby, Zasoby geologiczne, Gospodarka odpadami, Zasoby przyrodnicze, Zagrożenia poważnymi awariami, Edukacja ekologiczna),

❖ Największe sukcesy środowiskowe

❖ Największe problemy środowiskowe

❖ Najważniejsze zadania w danym komponencie, wpływające na jego poprawę

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Ziemia Lubuska należy do regionu klimatycznego lubusko-dolnośląskiego. Region zaliczany jest do najcieplejszych w kraju. Średnia temperatura roczna z wielolecia jest wysoka i na prawie całym obszarze województwa wynosi około 9,0°C.

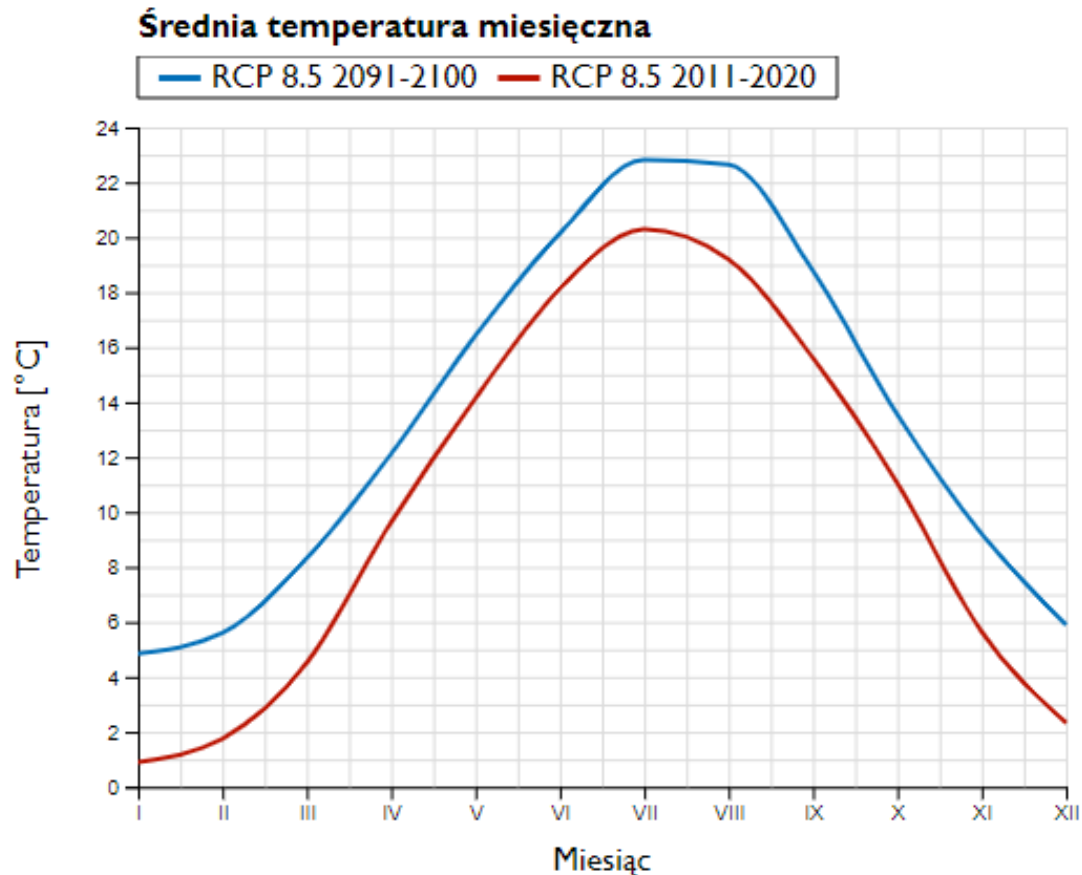
Stacje Meteorologiczne	Wzniesienie stacji n.p.m. [m]	Średnie temperatury [°C]*					Uśłonecznienie [h]
		1971-2000	2001-2005	2006-2010	2001-2010	2020	2020
Gorzów Wielkopolski	72	8,6	9,2	9,4	9,3	10,8	1912
Zielona Góra	192	8,5	9,1	9,3	9,2	10,7	2115

źródło: *Rocznik statystyczny województwa lubuskiego 2021*

Scenariusz zmiany klimatu przewidywany przy obecnym tempie wzrostu emisji gazów cieplarnianych (RCP 8.5).

ZIELONA GÓRA

źródło: <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>

Lubuskie
Warte zachodu

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Źródła zanieczyszczeń powietrza w województwie lubuskim

Zanieczyszczenia z sektora energetycznego

System ciepłowniczy

Powiat	Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km]	Długość przyłączy do budynków [km]	Kotłownie ogółem [szt.]
gorzowski	13,7	6,1	83
krośnieński	2,9	2,7	46
międzyrzecki	20,6	6,7	97
nowosolski	9,1	8,0	89
słubicki	8,8	2,2	76
strzelecko-drezdenecki	18,3	4,2	107
sulęciński	4,2	2,6	69
świebodziński	8,3	11,8	117
zielonogórski	10,6	4,8	132
żagański	15,1	12,7	133
żarski	21,3	19,7	139
wschowski	1,9	3,2	59
m. Gorzów Wlkp.	131,8	19,7	148
m. Zielona Góra	102,6	36,1	154

źródło: GUS, stan na 31.12.2020 r.

Zanieczyszczenia z sektora energetycznego

Zużycie paliw do produkcji ciepła

Paliwo	Zużycie
węgiel kamienny	11 598,50 [t]
węgiel brunatny	3 092,44 [t]
olej opałowy lekki	144,87 [t]
gaz ziemny wysokometanowy	11 984,53 [tys. m ³]
gaz ziemny zaazotowany	264 809,24 [tys. m ³]
biomasa	30 392,18 [GJ]

źródło: Urząd Regulacji Energetyki

W województwie lubuskim ponad 95% ciepła wytwarzane jest z gazu ziemnego.

Zanieczyszczenia z sektora energetycznego

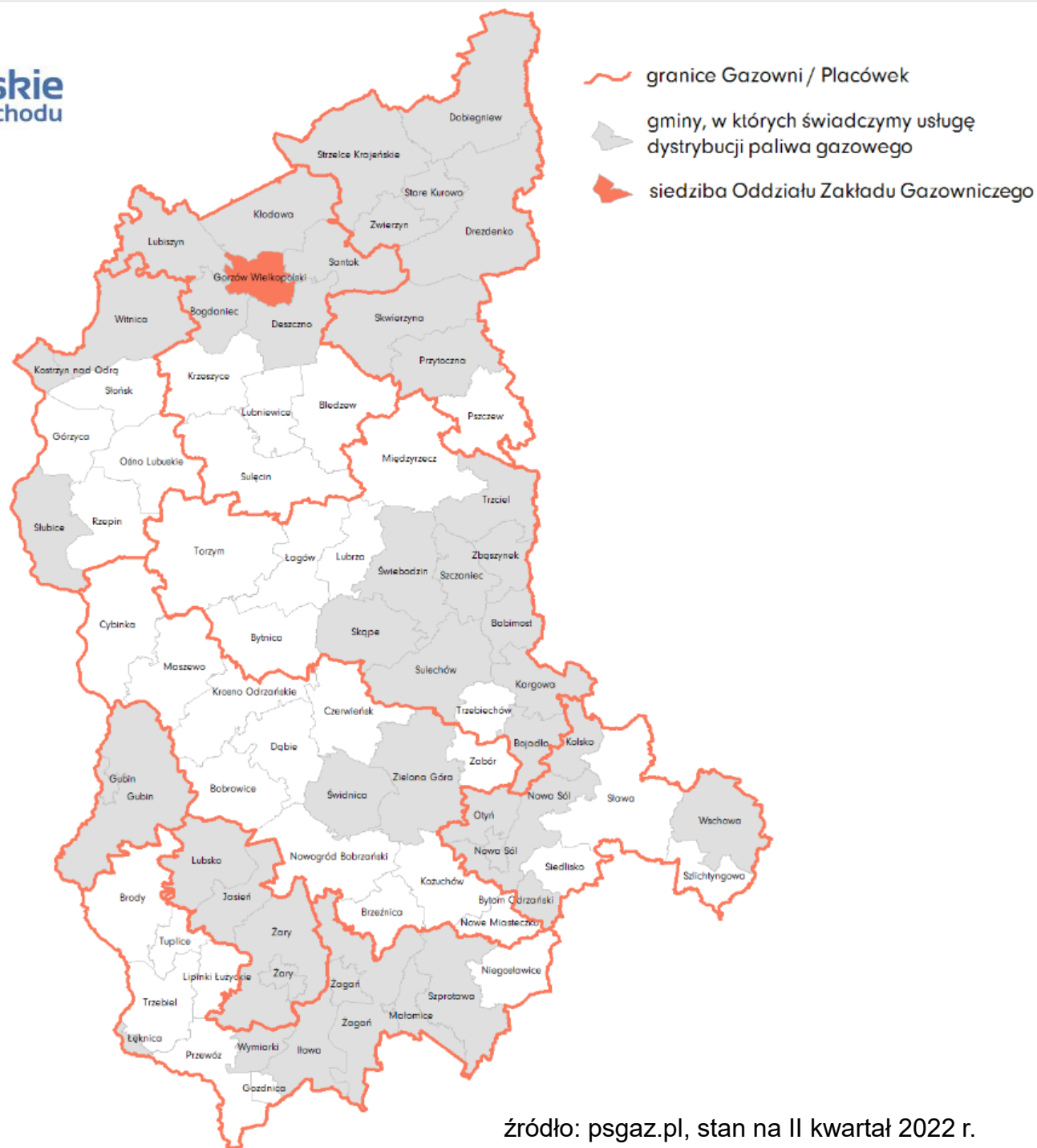
System gazowniczy

Powiat	Długość czynnej sieci ogółem [m]	Długość czynnej sieci przesyłowej [m]	Długość czynnej sieci dystrybucyjnej [m]	Odbiorcy gazu [gosp.]	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.]	Zgazyfikowanie [%]
gorzowski	629 045	194 767	434 278	13 100	6 410	52,9
krośnieński	223 361	42 483	180 878	7 281	3 268	36,3
międzyrzecki	388 029	193 802	194 227	5 535	2 058	26,3
nowosolski	297 694	36 145	261 549	18 706	6 698	56,4
ślubicki	370 656	113 846	256 810	8 828	4 288	47,4
strzelecko-drezdenecki	171 433	76 255	95 178	4 874	2 933	27,6
sulęciński	194 957	32 719	161 878	1 741	806	14,9
świebodziński	227 057	20 010	207 047	12 938	5 766	55,8
zielonogórski	503 080	122 943	380 137	14 859	6 713	51,0
żagański	305 443	109 841	195 602	20 095	6 757	63,6
żarski	259 757	57 924	201 833	20 913	7 163	54,4
wschowski	112 475	43 670	68 805	6 043	2 568	37,8
m. Gorzów Wlkp.	289 274	7 497	281 777	38 335	7 644	76,3
m. Zielona Góra	521 436	36 906	484 530	47 740	13 955	86,6

źródło: GUS, stan na 31.12.2020 r.

Lubuskie
Warte zachodu

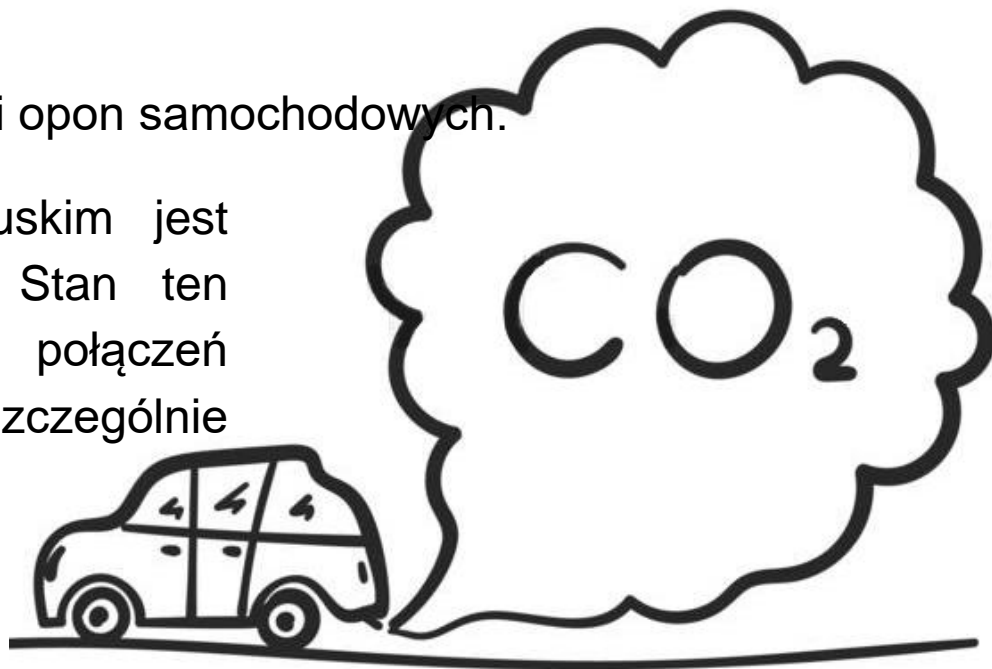
źródło: psgaz.pl, stan na II kwartał 2022 r.

Zanieczyszczenia z sektora komunikacyjnego

System transportowy na terenie województwa lubuskiego obejmuje: transport samochodowy, będący drugim, co do wielkości źródłem zanieczyszczeń, transport kolejowy, komunikację publiczną. Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Sieć kolejowa w województwie lubuskim jest wykorzystywana poniżej potencjału. Stan ten spowodowany jest małą liczbą połączeń regionalnych, a także dalekobieżnych, szczególnie w odniesieniu do miast wojewódzkich.

Zanieczyszczenia z sektora komunalno-bytowego

Zanieczyszczenia z tzw. niskiej emisji mają największy wpływ na stan jakości powietrza. Głównym źródłem tego rodzaju zanieczyszczeń powietrza może być:

- stosowanie paliw wysokoemisyjnych w starych, o niskiej sprawności urządzeniach grzewczych,
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych,
- zły stan techniczny znacznej części kotłów, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Substancja	Strefa		
	miasto Gorzów Wielkopolski	miasto Zielona Góra	strefa lubuska
SO ₂	A	A	A
NO ₂	A	A	A
C ₆ H ₆	A	A	A
CO	A	A	A
O ₃	A ¹	A ²	A ²
PM10	A	A	A
Pb	A	A	A
As	A	A	A
Cd	A	A	A
Ni	A	A	A
B(a)P	C	C	C
PM2,5	A1 ³	A1 ³	A1 ³

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D1

²Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa miasto Zielona Góra i strefa lubuska uzyskały klasę D2

³Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A

Klasy stref poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskanej w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Substancja	Strefa lubuska
SO ₂	A
NO ₂	A
O ₃	A ¹

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa lubuska uzyskała klasę D2.

W porównaniu z oceną jakości powietrza wykonaną dla roku 2020 nastąpiła poprawa:

- W roku 2020 w strefie lubuskiej odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia, w 2021 roku strefa uzyskała klasę A.
  - W 2020 roku we wszystkich strefach przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu, w 2021 w strefie miasta Gorzów Wielkopolski nie odnotowano przekroczenia tego parametru.
-

Uchwały antysmogowe

Sejmik Województwa Lubuskiego dnia 18 czerwca 2018 roku podjął trzy oddzielne tzw. uchwały antysmogowe (pokrywające cały obszar województwa): dla miasta Zielona Góra, miasta Gorzów Wlkp. oraz na obszarze województwa lubuskiego z wyłączeniem miasta Zielona Góra oraz miasta Gorzów Wlkp. Zgodnie z dokumentami, w województwie nie będą mogły funkcjonować urządzenia grzewcze tj. kotły, piece i kominki niespełniające odpowiednich norm.

Programy ochrony powietrza

Sejmik Województwa dnia 7 września 2020 r. przyjął programy ochrony powietrza. Realizowanie działań określonych w POP powinno przyczynić się do dalszej poprawy jakości powietrza w kolejnych latach. Do planowanych działań naprawczych na terenie województwa lubuskiego należą: Eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa, Działania promocyjne i edukacyjne, prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używania paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów

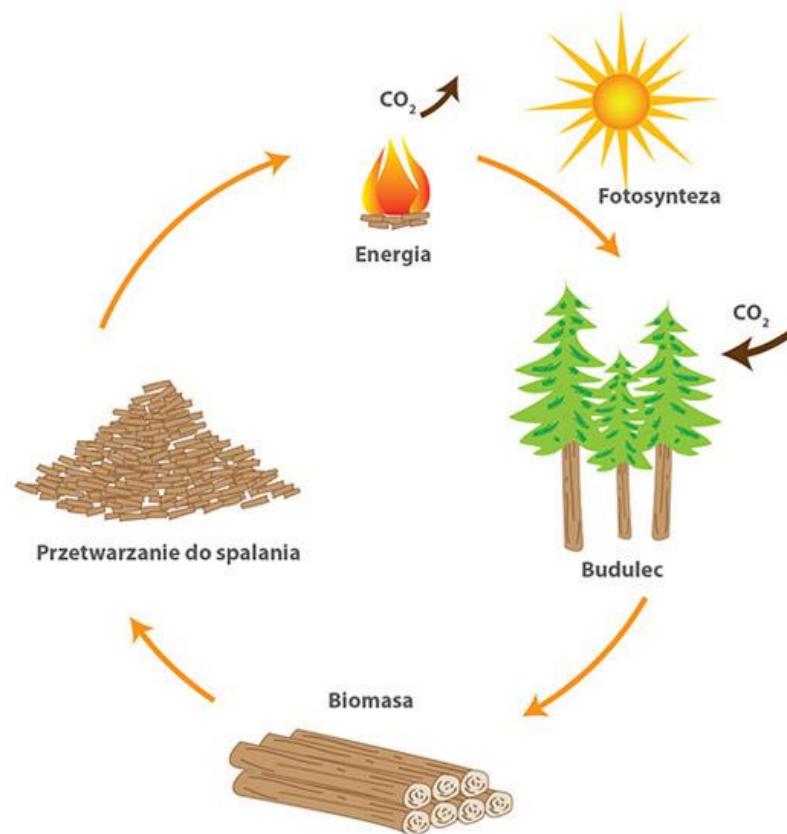
Odnawialne Źródła Energii

Biomasa

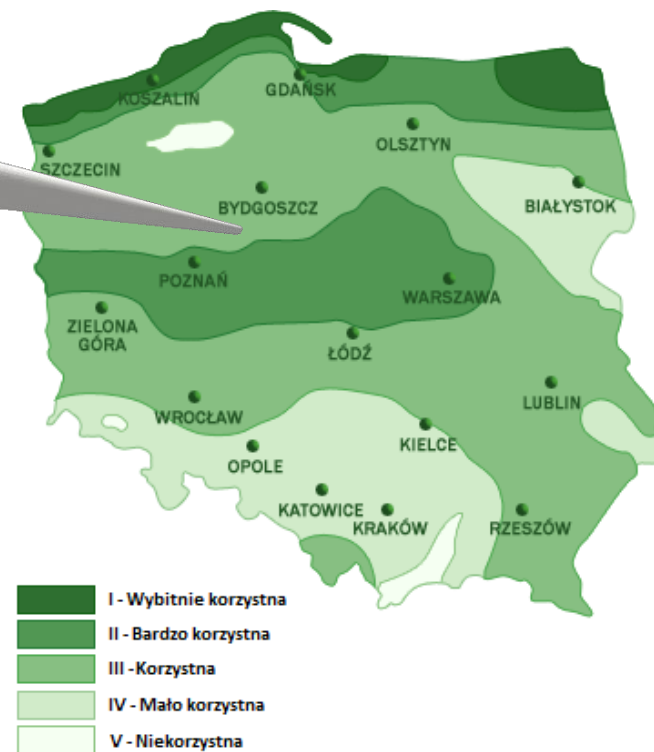
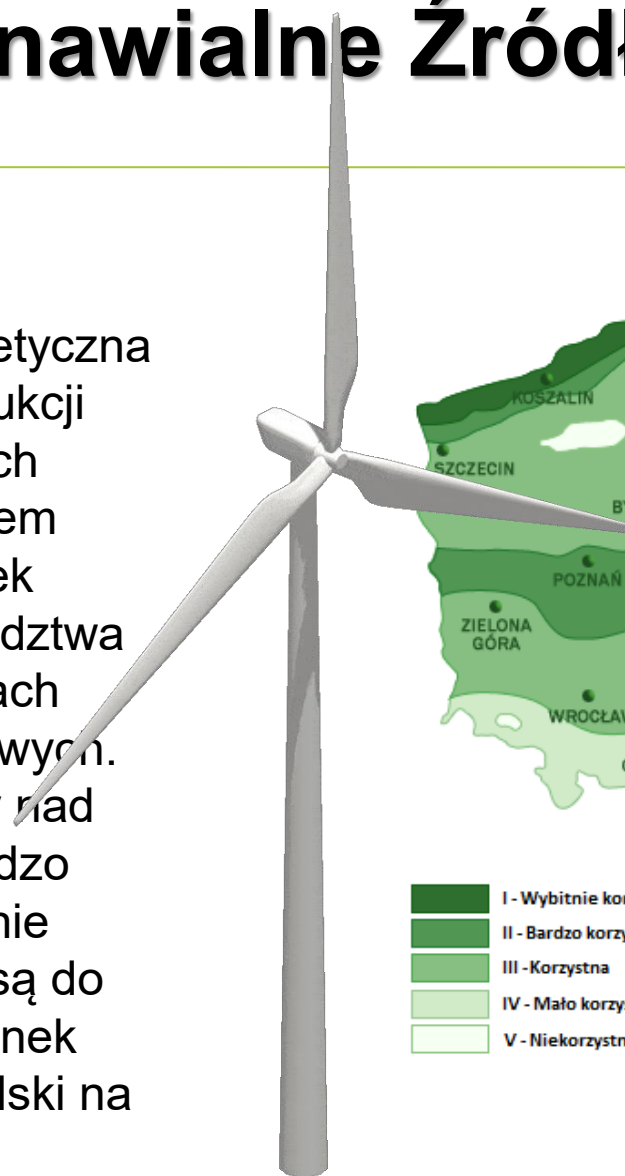
Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Potencjał energetyczny biomasy na terenie województwa lubuskiego jest dosyć duży. Ze względu na znaczną powierzchnię gruntów ornych potencjał energetyczny słomy jest stosunkowo wysoki. Ponadto energetycznie wykorzystywane są odpady drzewne wytwarzane w zakładach sektora drzewnego..

Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren województwa lubuskiego leży w dwóch strefach energetycznych warunków wiatrowych. Centrum województwa, Obszary nad Zieloną Górą leżą w strefie bardzo korzystnej. Północ oraz południe omawianego obszaru zaliczane są do strefy korzystnej. Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

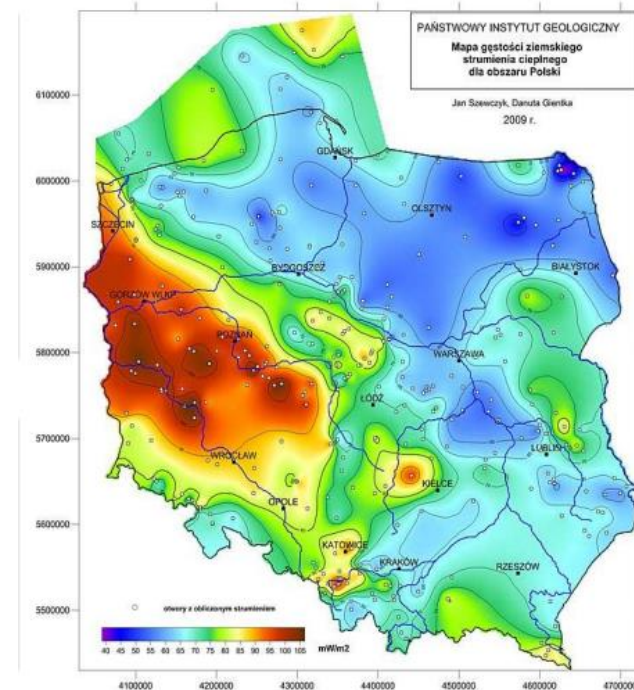
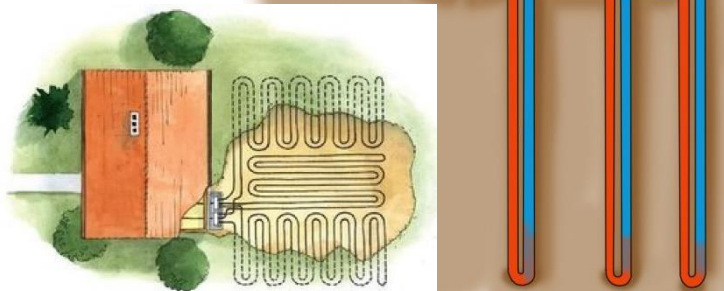

Energia geotermalna

Energia geotermalna to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Wykorzystanie energii geotermalnej jest efektywne ekonomicznie na terenie województwa lubuskiego. W zakresie geotermii głębokiej na terenie województwa lubuskiego występują zasoby wód geotermalnych obszaru Niecki Mogileńsko-Łódzkiej o temperaturze od ok. 50°C na południu województwa do lokalnie 100°C w okolicach Gorzowa Wlkp., na głębokości ok. 3000 m p.p.m.

Jednakże do chwili obecnej nie zinwentaryzowano instalacji geotermii głębokiej.

Wykorzystywane są jedynie rozwiązania indywidualne oparte o pompy ciepła.

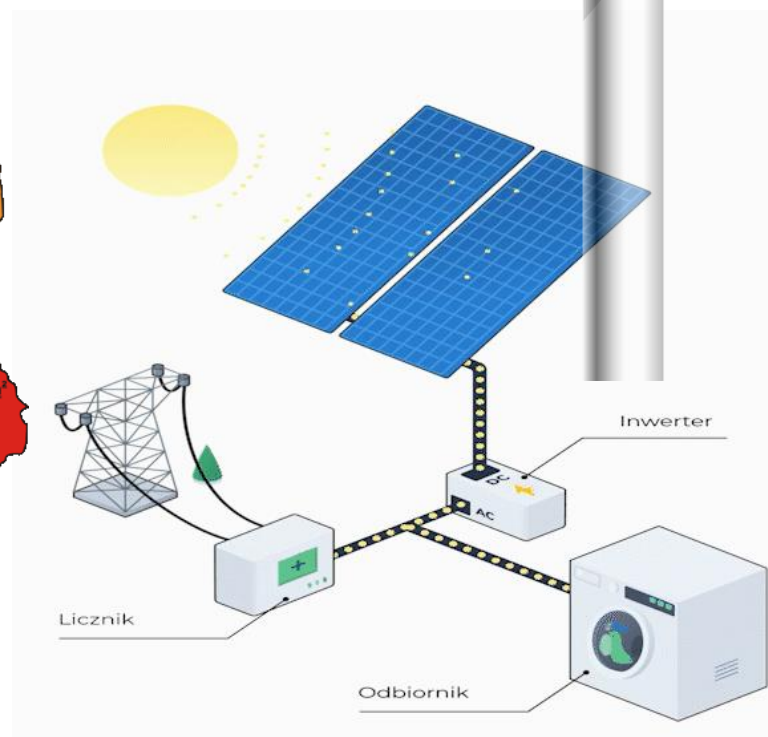
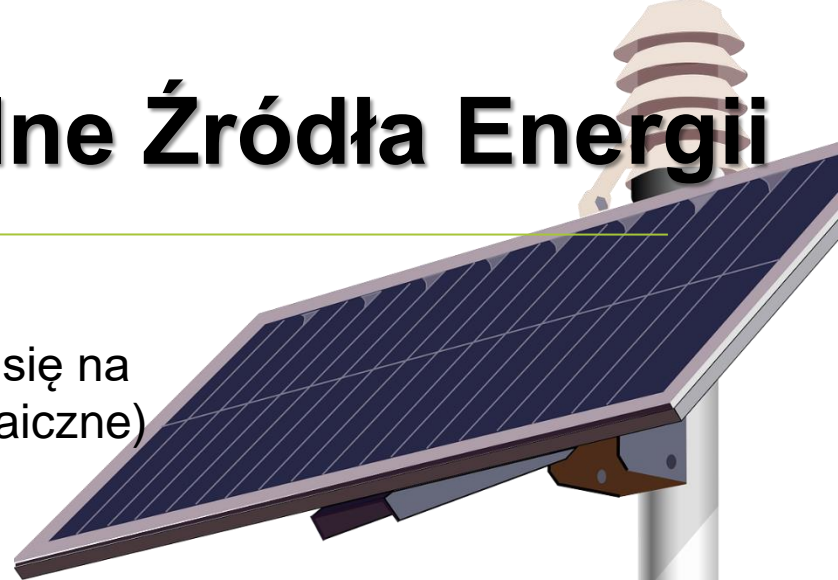
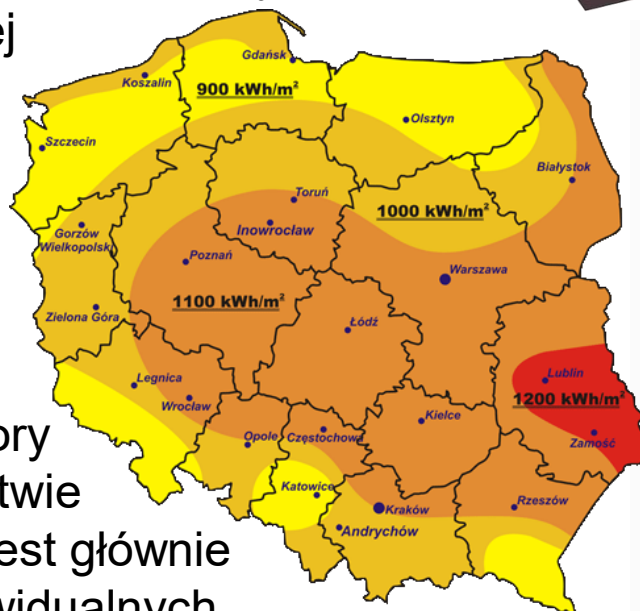

Odnawialne Źródła Energii

Energia słońca

Wykorzystanie energii słonecznej może odbywać się na drodze konwersji fotowoltaicznej (ogniwa fotowoltaiczne) lub fototermicznej (kolektory słoneczne).

W obu przypadkach niepodważalną zaletą wykorzystania tej energii jest brak szkodliwego oddziaływania na środowisko podczas pracy instalacji. Produkcja energii wykorzystującej kolektory słoneczne w województwie lubuskim realizowana jest głównie przez inwestorów indywidualnych lub poprzez instytucje publiczne.

Energia wód

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych.

Największy techniczny potencjał hydroenergetyczny w województwie posiadają: Odra, Bóbr i Kwisza. Na obszarze województwa lubuskiego eksploatowanych jest wiele elektrowni wodnych.

źródło: www.nettg.pl

Elektrownia Wodna Dychów - najstarsza w Polsce elektrownia szczytowo-pompowa. Zmodernizowana w 2022 roku.

Zestawienie podmiotów wykorzystujących odnawialne źródła energii na terenie województwa lubuskiego

Rodzaj OZE	Ilość podmiotów [szt.]	Łączna zainstalowana moc elektryczna [MW]
hydroenergia	58	114,575
energia promieniowania słonecznego	146	184,809
biogaz	14	8,962
biomasa	2	3,470
energia wiatru	19	244,500
Łączna moc elektryczna	239	556,316

źródło: Urząd Regulacji Energetyki

Według danych GUS, w 2020 roku ogółem wyprodukowano 3 387,5 GWh energii, w tym 762,3 GWh z odnawialnych nośników energii, co daje 10,2% całkowitej energii na terenie województwa lubuskiego.

Największe problemy środowiskowe

- Występowanie w województwie tradycyjnych, nieekologicznych źródeł ciepła, w których wykorzystywane są niskiej jakości paliwa, odpady.
- Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń.
- Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w ocenie dla ochrony zdrowia w przypadku: B(a)P w każdej strefie i O₃ dla celu długoterminowego w strefie lubuskiej i strefie miasto Gorzów Wlkp.
- Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w ocenie dla ochrony roślin dla O₃ dla celu długoterminowego.

- Napływ zanieczyszczeń z obszaru Polski oraz Europy.
- Niska efektywność energetyczna budynków mieszkaniowych i publicznych.

- Niedostateczne wykorzystanie transportu kolejowego.
- Ciągły wzrost liczby pojazdów.
- Niski poziom zgazyfikowania województwa.

Największe sukcesy środowiskowe

- Stały pomiar zanieczyszczeń występujących w powietrzu
- Uchwalone i realizowane Programy ochrony powietrza oraz uchwały antysmogowe.
- Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w ocenie dla ochrony zdrowia we wszystkich strefach dla SO_2 , NO_2 , C_6H_6 , CO, PM10, Pb, AS, Cd, Ni oraz w ocenie dla ochrony roślin dla SO_2 , NO_2 .

- Rozwój sieci gazowniczej.
- Szereg prowadzonych działań zmierzających do obniżenia zanieczyszczeń powietrza pochodzących z niskiej emisji, takie jak: zastąpienie ogrzewania węglowego bardziej ekologicznym systemem (np. ciepło systemowe, gaz, OZE) w budynkach, termomodernizacje budynków, modernizacje kotłowni opartych na spalaniu węgla.
- Coraz większe zainteresowanie mieszkańców montażem instalacji odnawialnych źródeł energii.

- Rozwój sieci gazowniczej.
- Budowa obwodnic wokół miast.
- Poprawa stanu nawierzchni dróg i torów kolejowych.

Najważniejsze zadania mające wpływ na ochronę klimatu i jakości powietrza

---

- ❖ Prowadzenie monitoringu jakości powietrza
  - ❖ Opracowanie programów ochrony powietrza
  - ❖ Realizacja zadań wynikających z programu ochrony powietrza
  - ❖ Rozwój sieci ciepłowniczej i gazowniczej
  - ❖ Wymiana konwencjonalnych systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych na ekologiczne
  - ❖ Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska
  - ❖ Budowa i modernizacja dróg dla rowerów
  - ❖ Termomodernizacja budynków
  - ❖ Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych
  - ❖ Zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa
-

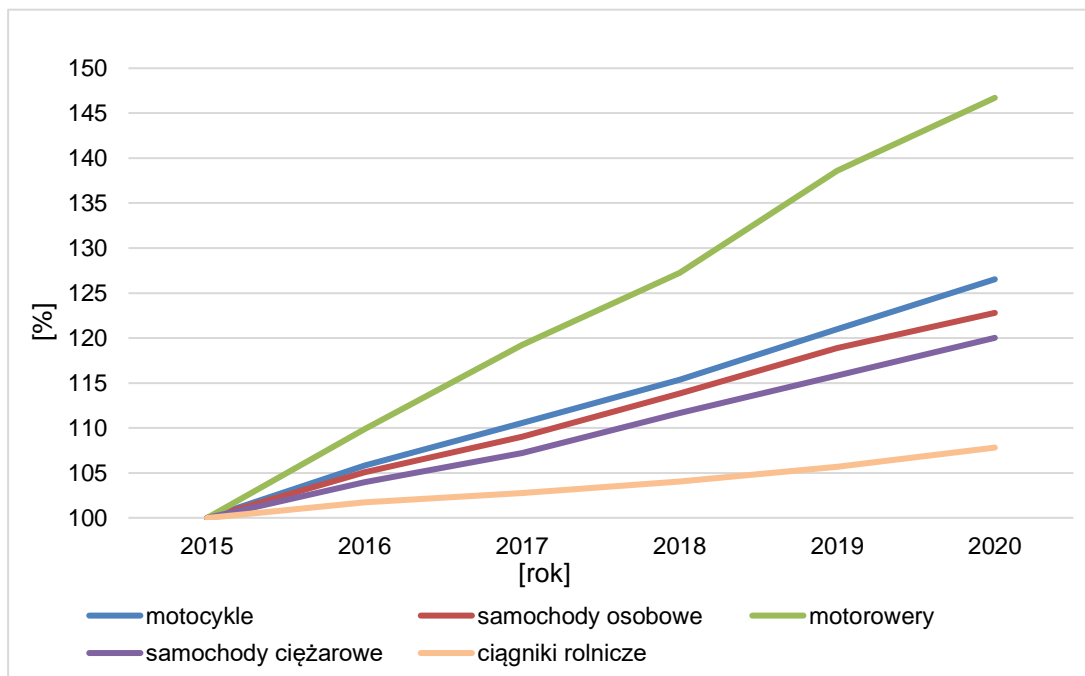
Zagrożenia hałasem

Hałas drogowy

Hałas drogowy stanowi dominujące źródło zagrożenia na terenie województwa lubuskiego.

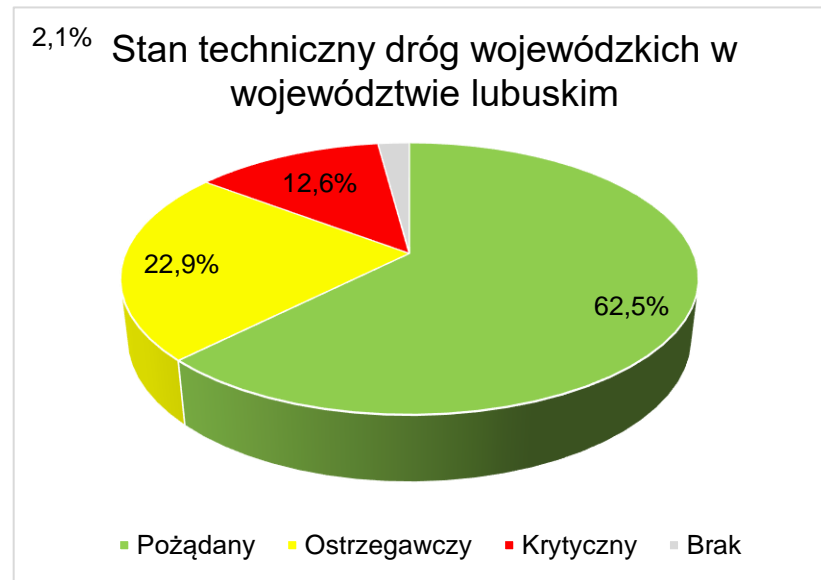
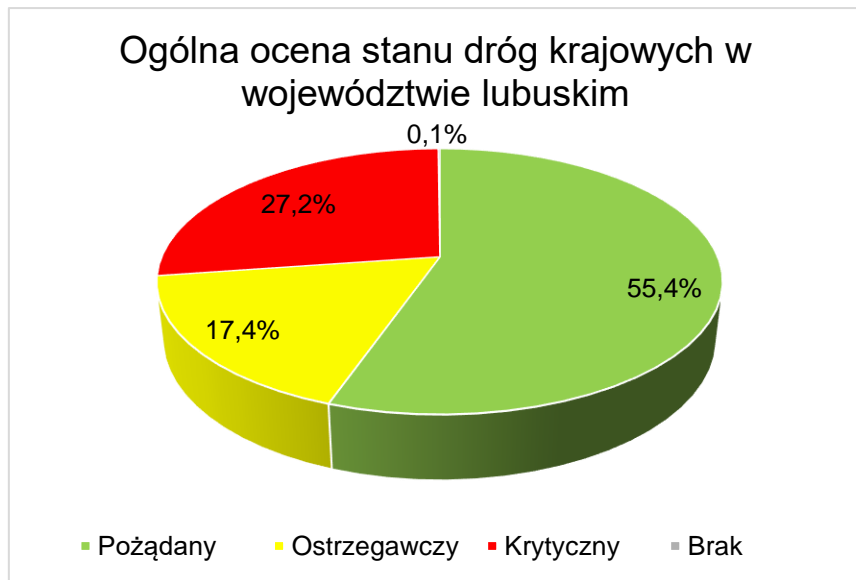
Obciążenie hałasem jest zróżnicowane w skali województwa, najbardziej narażeni na jego działanie są mieszkańcy dużych miast oraz miejscowości położonych wzdłuż istotnych ciągów komunikacyjnych. Ilość zarejestrowanych pojazdów (w tym pojazdów ciężkich) w ostatnich latach systematycznie wzrasta.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Hałas drogowy

Stopień zagrożenia hałasem obszarów położonych wokół dróg jest zależny od struktury ruchu, rodzaju drogi, stanu i rodzaju nawierzchni, ale także ukształtowania terenu. Na stopień zagrożenia hałasem wpływa również typ zabudowy zlokalizowanej wokół dróg oraz sposób jej zagospodarowania i użytkowania.

Hałas drogowy

W województwie występuje także hałas przemysłowy, kolejowy oraz tramwajowy. Hałas przemysłowy na obszarze województwa lubuskiego ma charakter lokalny. Na ponadnormatywny hałas narażona jest ludność mieszkająca w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów. Uciążliwości akustyczne związane z ruchem kolejowym występują wzdłuż linii kolejowych. Hałas tramwajowy powstaje na terenie województwa lubuskiego tylko w mieście Gorzów Wielkopolski. Port Lotniczy Zielona Góra-Babimost nie jest objęty normami hałasu.

Państwowy Monitoring Środowiska

Celem Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) jest uzyskanie danych i ich ocena oraz obserwacja zmian stanu środowiska, w tym stanu akustycznego. Na podstawie art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.), oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Pomiary nie są wykonywane w stałych punktach pomiarowych. W 2020 roku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu wystąpiły przy pomiarach hałasu drogowego, kolejowego oraz przemysłowego.

Największe problemy środowiskowe

- Nadmierny poziom hałasu na terenach położonych wzdłuż dróg
- Ponadnormatywny hałas na terenach zabudowy mieszkaniowej w centrum miasta, w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o intensywnym ruchu
- Rosnąca ilość pojazdów, zwiększająca natężenie ruchu drogowego
- Występowanie dróg o krytycznym stanie w województwie

- Uciążliwość akustyczna z źródeł przemysłowych

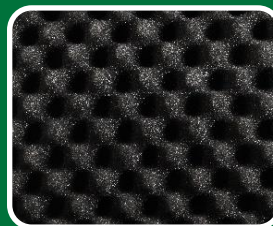
- Uciążliwość akustyczna z linii kolejowych, linii tramwajowych

Największe sukcesy środowiskowe

- Systematyczne prace związane z ograniczeniem nadmiernego hałasu na terenie województwa – remonty, poprawa nawierzchni, modernizacje dróg, stosowanie zabezpieczeń akustycznych
- Uchwalone i realizowane Programy ochrony środowiska przed hałasem
- Obwodnice i autostrady odciążające ruch w centrum miast

- Umieszczanie wzdłuż dróg zabezpieczeń akustycznych

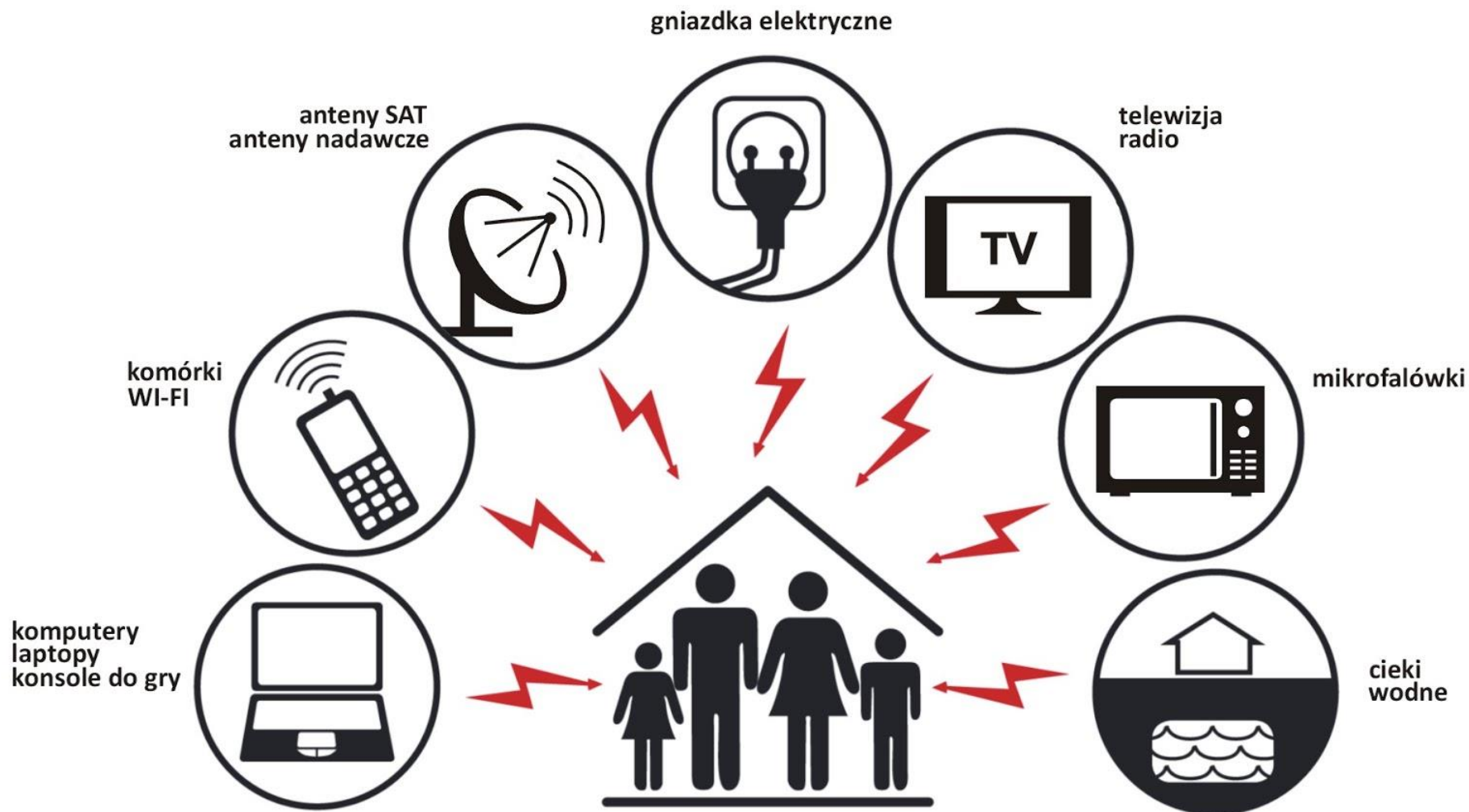
- Systematyczne prace związane z ograniczeniem nadmiernego hałasu – remonty, modernizacje torów kolejowych

Najważniejsze zadania mające wpływ na zmniejszenie zagrożenia hałasem

---

- ❖ Sporządzenie i aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem
  - ❖ Monitoring poziomu hałasu
  - ❖ Sporządzanie strategicznych map hałasu
  - ❖ Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja dróg
  - ❖ Rozbudowa, odbudowa i modernizacja linii kolejowych
  - ❖ Stosowanie zabezpieczeń akustycznych
  - ❖ wprowadzenie ograniczeń prędkości
-

Pola elektromagnetyczne

Państwowy Monitoring Środowiska

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.). Obecnie PMŚ prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 2311, z późn. zm.).

Uśrednione wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych

2021	Miasta w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców	0,76
	Miasta poniżej 20 000 mieszkańców	0,70
	Gminy wiejskie	0,62

Badania przeprowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Najwyższą zmierzoną wartość – 2,42 V/m odnotowano w Zielonej Górze na ul. Dunikowskiego 2d oraz w Gorzowie Wlkp. odnotowano 2,2 V/m. W pozostałych punktach pomiarowych wartości są o wiele mniejsze, a przeważają te poniżej 0,5 V/m – szczególnie na terenach wiejskich.

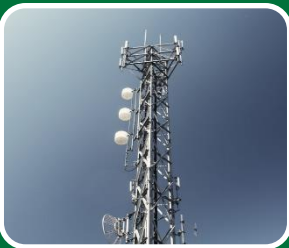

Największe problemy środowiskowe

- Lokalizacja potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego w bezpośredniej bliskości zabudowy mieszkaniowej.
- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej zwiększający ryzyko wzrostu natężenia pól elektromagnetycznych.

Największe sukcesy środowiskowe

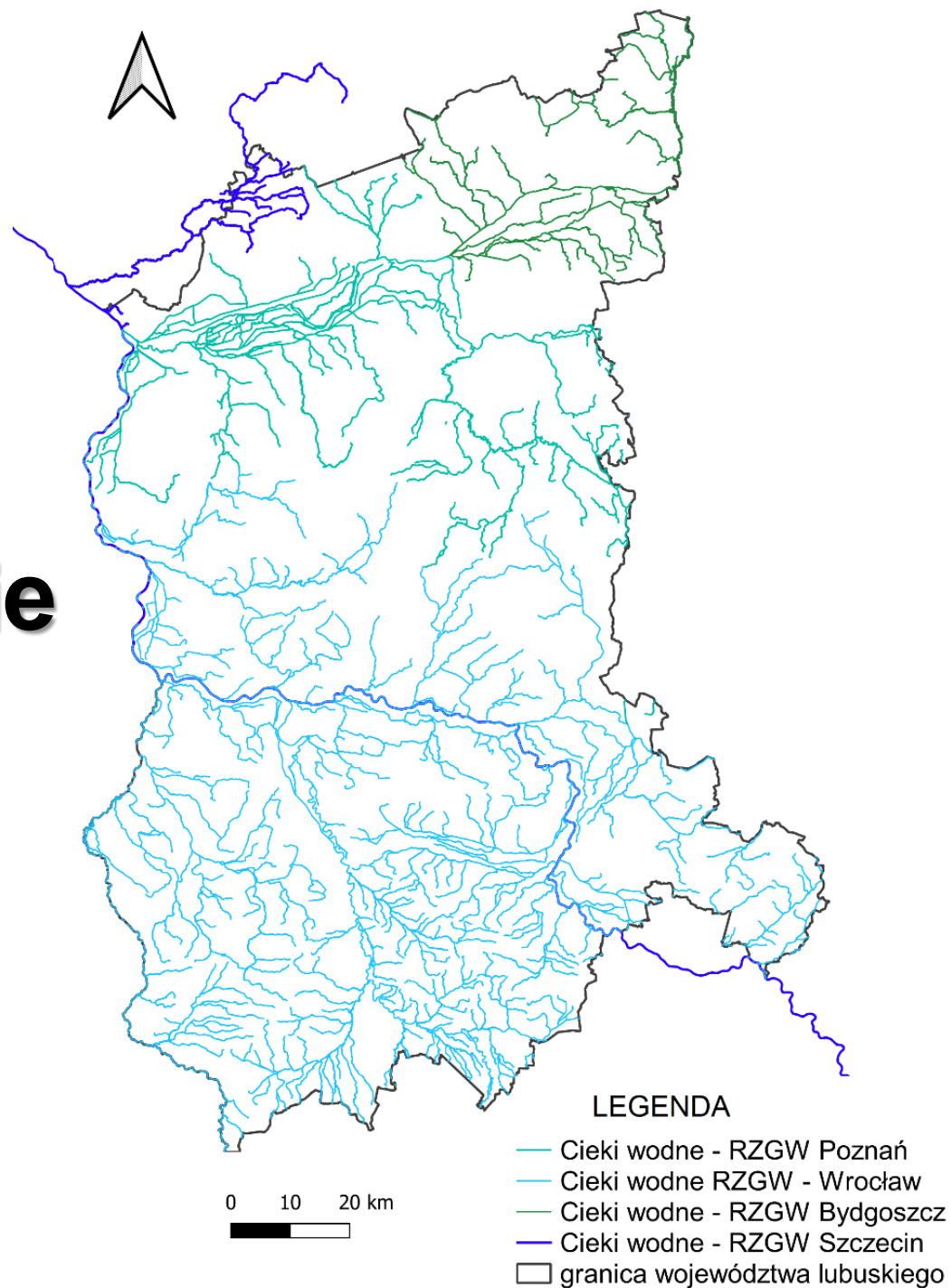
- Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych.
- Brak przekroczeń poziomu promieniowania PEM na terenie województwa.

Najważniejsze zadania mające wpływ na utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

---

- ❖ Prowadzenie monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych
  - ❖ Właściwa lokalizacja, modernizacja i poprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM
-

Gospodarowanie wodami

Obszary zagrożone powodzią

Teren województwa lubuskiego jest narażony na występowanie powodzi.

Obszarem nie narażonym na występowanie powodzi jest powiat świebodziński i miasto Zielona Góra.

Do powiatów, których zagrożone są ich granice należą: sulęciński, słubicki, wschowski. Pozostałe tereny, takie jak powiat strzelecko – drezdenecki, gorzowski, miasto Gorzów Wielkopolski, powiat międzyrzecki, krośnieński, zielonogórski, żarski, żagański i nowosolski są mocno narażone na występowanie powodzi.

LEGENDA

Obszar o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi - raz na 10 lat (Q=10%)

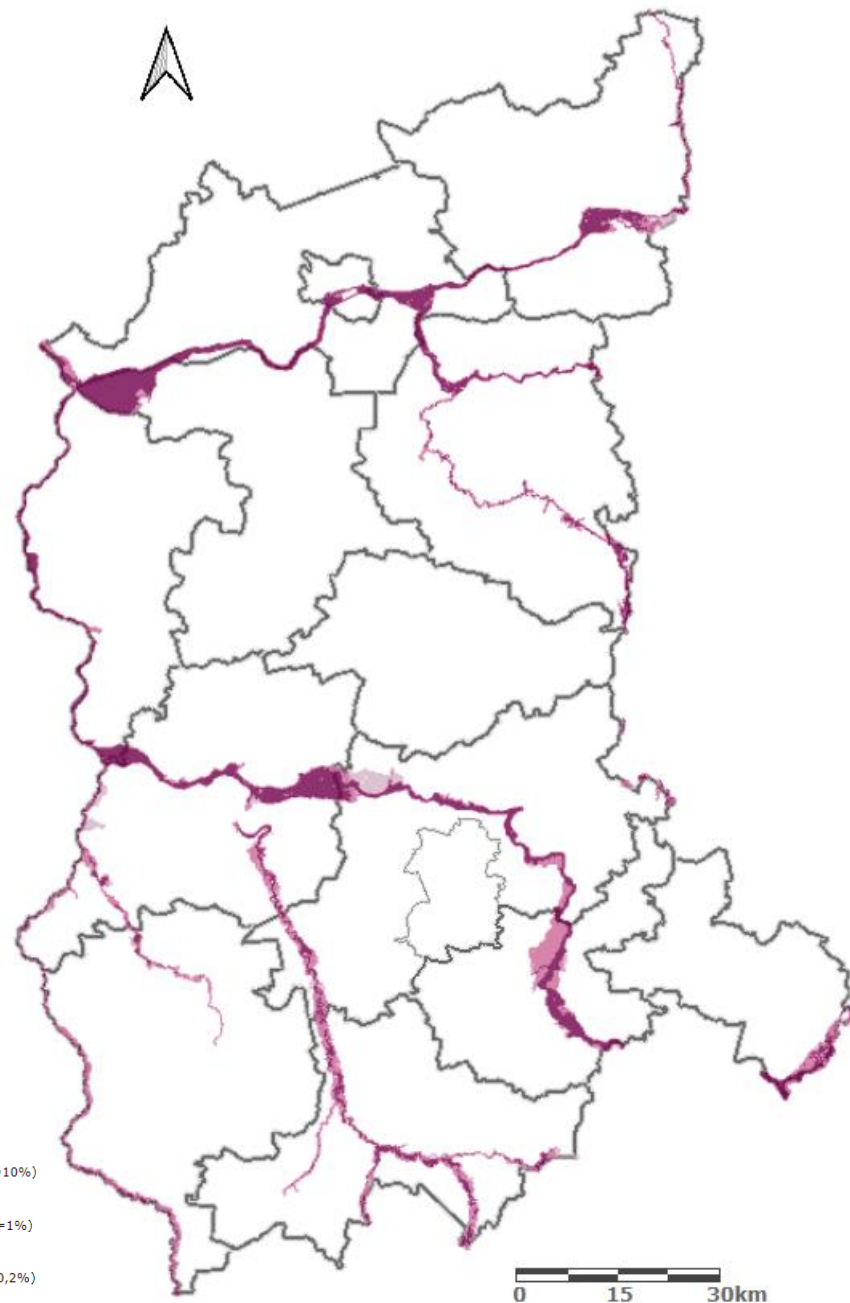
Obszar o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi - raz na 100 lat (Q=1%)

Obszar o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi - raz na 500 lat (Q=0,2%)

Powiaty

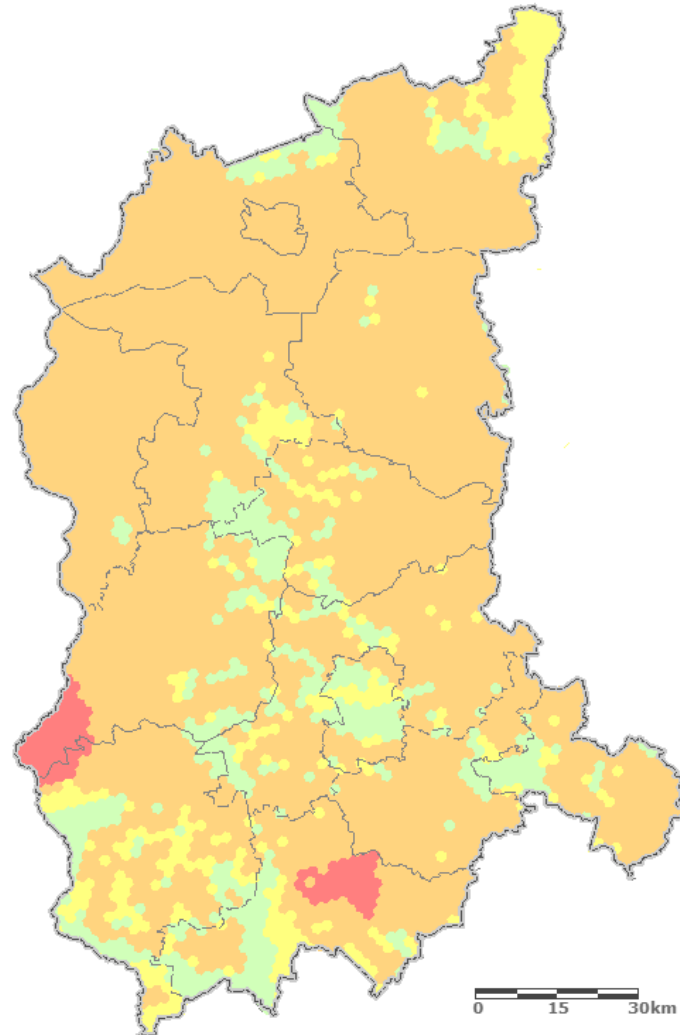

0 15 30km

Obszary zagrożone suszą

Susza rolnicza jest niekorzystnym zjawiskiem szczególnie dla produkcji żywności. Na terenie województwa lubuskiego przeważają gleby podatne i bardzo podatne na suszę, gdyż w glebach dominują piaski luźne i słabogliniaste. W *Planie przeciwdziałania skutkom suszy* wskazano, że obszar województwa lubuskiego jest zagrożony suszą rolniczą (wynik suszy atmosferycznej) i hydrologiczną (obniżenie poziomu wód podziemnych).

Podział administracyjny

Województwa

Powiaty

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)

Łączne zagrożenie suszą

słabo zagrożone suszą

umiarkowanie zagrożone suszą

silne zagrożone suszą

ekstremalnie zagrożone suszą

Państwowy Monitoring Środowiska

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.). Zgodnie z przeprowadzonym monitoringiem w 2020 r., jakość wód powierzchniowych jest niezadowalająca.

W latach 2020-2021 r. na terenie województwa lubuskiego Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził badania jednolitych części wód podziemnych w ramach monitoringu operacyjnego. W większości badanych punktów wykazano II klasę jakości.

Państwowy Monitoring Środowiska

Warunki, jakie musi spełnić stan chemiczny i ilościowy, aby określany był jako dobry znajdują się w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2148, z późn. zm.)

Stan jednolitych części wód podziemnych

Nr	Rok					
	2012		2016		2019	
	Stan					
	chemiczny	ilościowy	chemiczny	ilościowy	chemiczny	ilościowy
23	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
25	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
33	slaby	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
34	slaby	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
40	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
41	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
58	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
59	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
68	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
69	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
76	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
77	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
78	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
79	dobry	dobry	dobry	dobry	slaby	slaby
92	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
93	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry

źródło: GIOŚ

Presje wód

Największe problemy środowiskowe

- Niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych.
- Występowanie klas 4 i 5 wskaźników JCWP.
- Występowanie jednej JCWPd (nr 079) o słabym stanie chemicznym oraz ilościowym.

- Silne narażenie na suszę.

- Narażenie na występowanie powodzi.
-

Największe sukcesy środowiskowe

- Stały monitoring wód.
- Dobry stan chemiczny i ilościowy większości jednolitych części wód podziemnych.

- Dofinansowanie do przedsięwzięć związanych z budową i rozbudową systemów małej retencji.

- Realizacja inwestycji w dziedzinie infrastruktury przeciwpowodziowej.

Najważniejsze zadania mające wpływ na utrzymanie i osiągnięcie celów środowiskowych dla wód oraz ochronę przed suszą i powodzią

- ❖ Budowa, rozbudowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych
- ❖ konserwacja cieków wodnych
- ❖ Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi oraz rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej
- ❖ Realizacja zadań wynikających z Planu przeciwdziałania skutkom suszy
- ❖ Wprowadzanie rozwiązań technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody
- ❖ Budowa i rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury w miastach uwzględniającej mikroretencję
- ❖ Budowa i rozwój małej mikroretencji, w tym realizacja programu "Moja Woda".
- ❖ Prowadzenie monitoringu wód
- ❖ Wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania rolnictwa na wody

Lubuskie
Warte zachodu

Gospodarka wodno - ściekowa

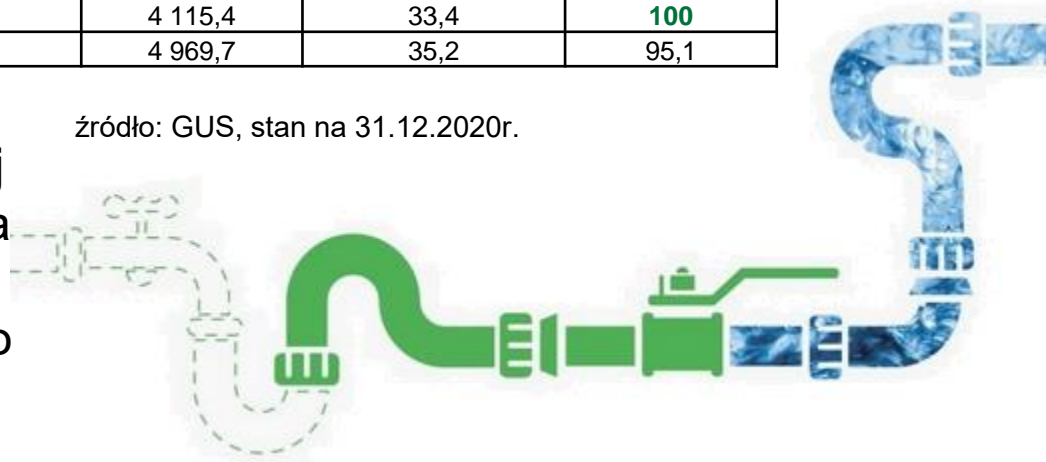

Zaopatrzenie w wodę

Powiat	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	Zwodociągowanie [%]
gorzowski	823,9	15 566	2 206,1	30,6	93,4
krośnieński	562,5	9 792	1 664,8	30,4	92,5
międzyrzecki	375,2	7 758	1 575,6	27,5	89,1
nowosolski	551,3	12 213	2 587,1	30,1	95,4
słubicki	325,2	6 835	1 714,5	36,6	93,1
strzelecko-drezdenecki	542,2	8 041	1 515,1	31,0	93,1
sulęciński	358,2	5 751	1 078,0	30,7	92,7
świebodziński	310,7	8 164	1 687,1	30,3	94,2
zielonogórski	625,9	14 287	2 326,0	30,7	96,2
żagański	674,2	12 454	2 287,8	29,1	96,2
żarski	861,0	14 114	3 002,4	31,3	93,5
wschowski	330,6	6 350	1 414,3	36,5	93,4
m. Gorzów Wlkp.	392,0	9 768	4 115,4	33,4	100
m. Zielona Góra	443,2	11 975	4 969,7	35,2	95,1

źródło: GUS, stan na 31.12.2020r.

W 2020 roku w regionie długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wynosiła 7 176,1 km i w ostatnich latach stale wzrasta. Z sieci wodociągowej korzystało wówczas 954 324 osób. Procent zwodociągowania województwa jest wysoki i wynosi 94,8%.

Odrowadzanie ścieków sanitarnych

Według danych GUS, w 2020 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 4 611,4 km w województwie i korzystało z niej 752 063 mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej z każdym rokiem wzrasta.

Powiat	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	Skanalizowanie [%]
gorzowski	495,1	9 551	1 563,6	71,1
krośnieński	226,7	4 591	1 251,6	61,6
międzyrzecki	362,4	4 954	1 401,1	67,5
nowosolski	323,6	7 537	2 089,1	74,6
słubicki	211,7	4 531	1 411,0	71,7
strzelecko-drezdenecki	225,4	3 619	917,6	55,7
sulęciński	185,7	3 439	961,2	66,4
świebodziński	435,5	7 535	1 815,4	85,1
zielonogórski	438,6	8 757	1 840,9	67,7
żagański	423,2	7 317	1 637,6	69,8
żarski	342,8	6 867	1 941,9	61,2
wschowski	195,7	3 275	846,3	69,3
m. Gorzów Wlkp.	344,5	9 193	5 108,0	99,9
m. Zielona Góra	400,5	7 612	5 587,6	85,1

źródło: GUS, stan na 31.12.2020r.

Największe problemy środowiskowe

- Możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej.
- Możliwe niewidoczenie wszystkich zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Niedostateczny stopień skanalizowania gmin wiejskich.

Największe sukcesy środowiskowe

- Wysoki stopień zwodociągowania.
- Wysoki stopień skanalizowania.
- Systematyczne prace związane z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie województwa.
- Budowa, rozbudowa i usprawnianie funkcjonowania oczyszczalni ścieków.

Najważniejsze zadania mające wpływ na prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno- ściekowej

---

- ❖ Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia
  - ❖ Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania
  - ❖ Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemów wodociągowych
  - ❖ Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemów kanalizacji sanitarnej
  - ❖ Budowa, rozbudowa oraz modernizacja oczyszczalni ścieków
  - ❖ Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków
-

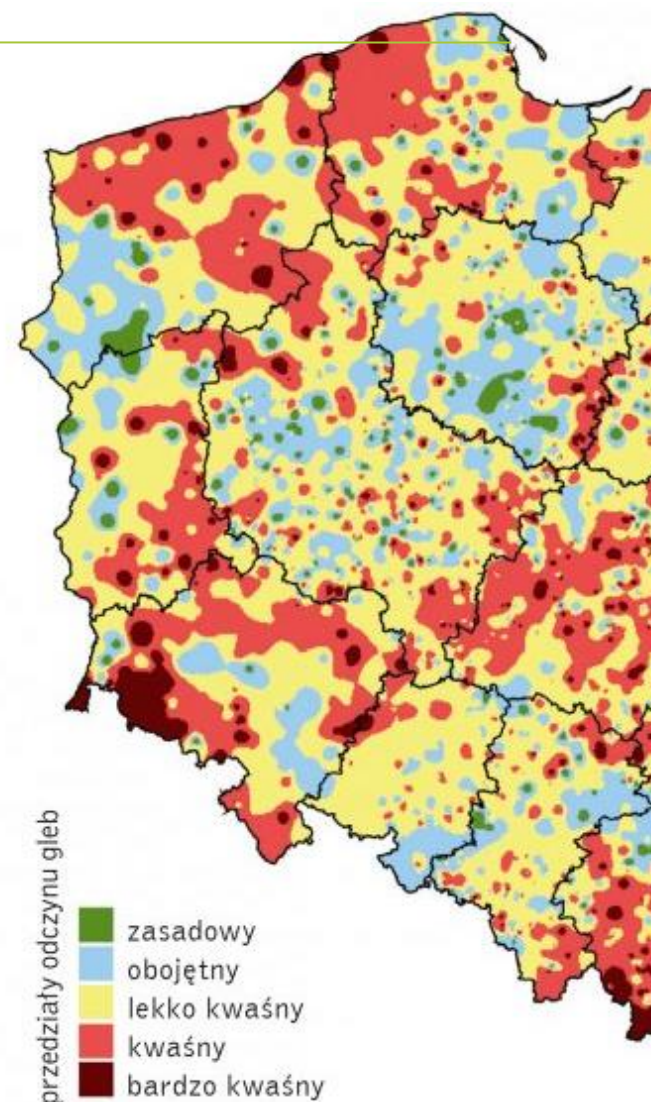
A photograph of a field of young green plants, likely a vegetable garden or farm, with rows of plants and furrows in the soil. The scene is captured in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning. The word "Gleby" is overlaid in white text in the center of the image.

Gleby

Stan aktualny

Wśród gruntów ornych województwa lubuskiego największy udział, wynoszący 44,1%, stanowią gleby słabe i najslabsze (klasy V i VI). Duży udział mają gleby mało przydatne dla rolnictwa. Około 36% powierzchni gruntów ornych stanowią gleby średnie i średniosłabe (klasy IVa i IVb). Udział gleb dobrych i średniodobrych wynosi 18,3 % (klasy IIIa i IIIb), gleb bardzo dobrych (klasa II) 0,4%. Gleby najlepszej I klasy nie występują. Użytki rolne na terenie województwa lubuskiego stanowią ok. 40,54 % całego obszaru.

Na terenie województwa lubuskiego dominują gleby o odczynie lekko kwaśnym

Tereny zdegradowane i zdewastowane

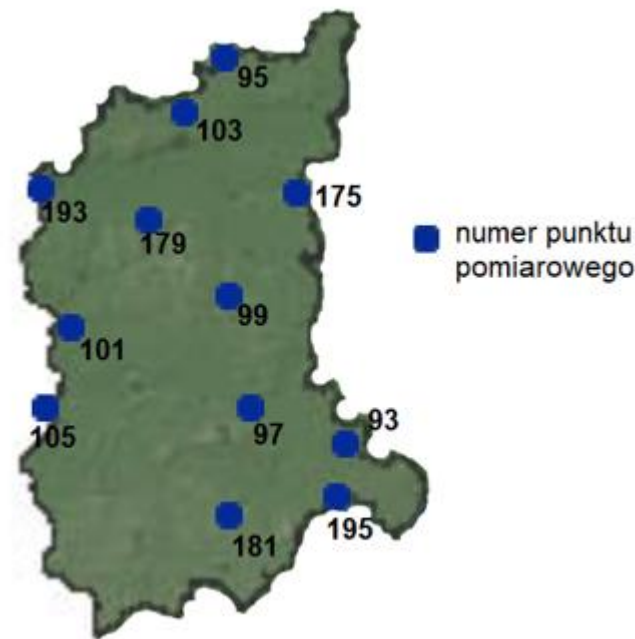
Zgodnie z danymi prezentowanymi przez GUS, w 2020 roku tereny zdegradowane zajmowały powierzchnię 992 ha, a zdewastowane 705 ha. Udział gruntów zdegradowanych i zdewastowanych zajmuje 0,121 ogólnej powierzchni województwa.

Grunty wymagające rekultywacji [ha]				Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane [ha]				
Rok	Ogółem	Zdewastowane	Zdegradowane	Ogółem	Zrehabilitowane		Zagospodarowane	
					W tym na cele		W tym na cele	
					rolnicze	leśne	rolnicze	leśne
2017	1704	749	955	40	20	3	16	1
2018	1645	700	945	71	41	8	5	2
2019	1700	720	980	46	24	8	0	0
2020	1697	705	992	40	27	1	10	0

źródło: GUS

Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

Monitoring prowadzony jest w cyklach 5 – letnich i wykorzystuje sieć 216 punktów pomiarowo - kontrolnych zlokalizowanych na gruntach ornych całego kraju. Reprezentują one użytki rolnicze o różnym stopniu intensyfikacji produkcji rolnej. Punkty monitoringowe odzwierciedlają zróżnicowanie warunków glebowych kraju pod względem typów i tekstury gleb. Punkty pomiarowo - kontrolne posiadają stałe współrzędne geograficzne. Na terenie województwa lubuskiego pobieranych jest 11 próbek. Szczegółowe wyniki monitoringu znajdują się w Programie.

Największe problemy środowiskowe

- Wśród gruntów ornych przeważają gleby najslabsze i słabe.
- Występowanie gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych.
- Niewielki odsetek gruntów ornych.
- Brak gleb ornych najlepszej klasy.

- Odprowadzanie przez mieszkańców nieoczyszczonych ścieków do gleby.

- Występowanie gruntów zdegradowanych i zdewastowanych.

Największe sukcesy środowiskowe

- Występowanie ekologicznych gospodarstw rolnych.

- Wysoki udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych.

- Rekultywacje i remediacje gleb.
- Wapniowanie gleb zakwaszonych.

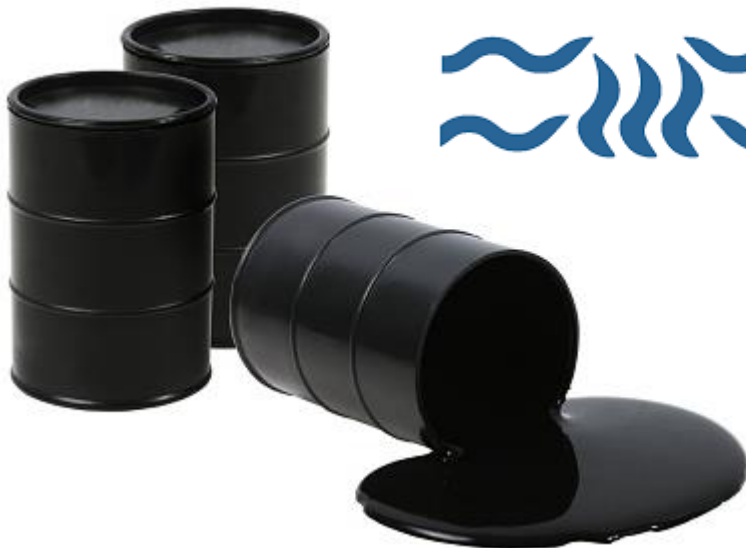
Najważniejsze zadania mające wpływ na ochronę gleb

- ❖ Prowadzenie monitoringu jakości gleb
  - ❖ Wykonywanie badań jakości nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, wykonywanie badań zasobności gleb
  - ❖ Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej w rolnictwie, w tym melioracje
  - ❖ Realizacja działań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych
  - ❖ Prowadzenie prac rekultywacyjnych, remediacyjnych
  - ❖ Przywracanie wartości przyrodniczych terenom poeksploatacyjnym
  - ❖ Wapnowanie gleb zakwaszonych
  - ❖ Monitoring i zabezpieczenie istniejących osuwisk
-

Zasoby geologiczne

Stan aktualny

Na terenie województwa lubuskiego występują następujące złoża:

Surowce energetyczne

- ❖ azotowy gaz ziemny,
- ❖ węgiel brunatny,
- ❖ gaz ziemny,
- ❖ ropa naftowa i kondensat ropny.

Surowce metaliczne

- ❖ Miedź i srebro

Surowce chemiczne

- ❖ Siarka ze złóż gazu ziemnego i ropy naftowej

Surowce skalne

- ❖ gliny ogniotrwałe,
- ❖ złoża kredy jeziornej i kredy pizącej,
- ❖ piaski i żwiry,
- ❖ surowce dla prac inżynierskich,
- ❖ złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- ❖ złoża surowców szklarskich,
- ❖ torfy dla celów rolniczych,
- ❖ torfy lecznicze.

Wody podziemne

- ❖ solanki, wody lecznicze i termalne

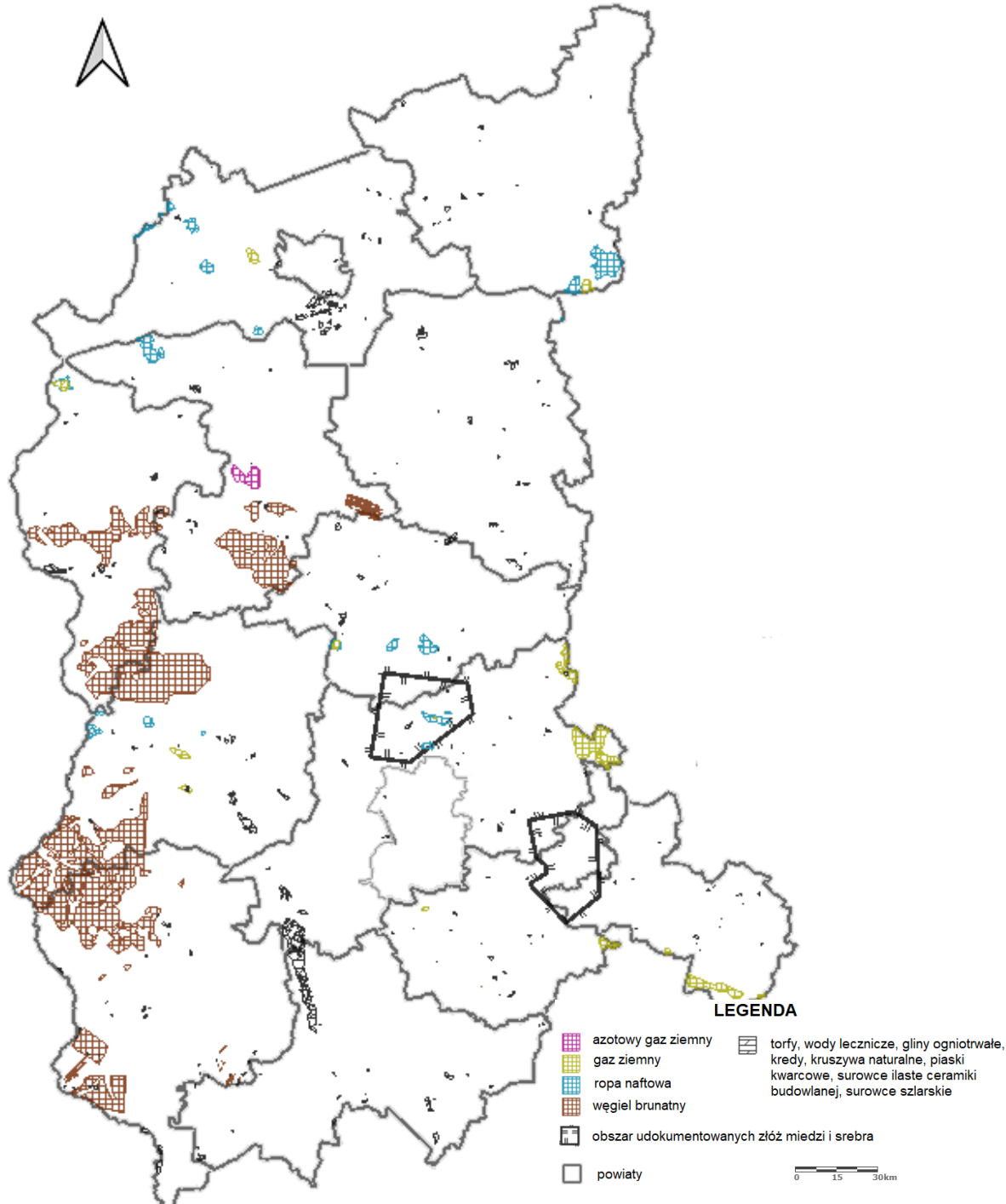

Gaz ziemny i ropa naftowa -
wschodnia oraz północno – wschodnia
część województwa. Do największych
złóż zaliczane są te położone w rejonie
Barnówka, Lubiatowa, Babimostu
i Kargowej, oraz Grochowic.

Pokłady węgla brunatnego –
zachodnia część województwa, tereny
Gubina, Cybinki, Brodów i Rzepina.

Złoża rudy miedzi i srebra
zlokalizowane są na głębokości poniżej
1500 m, przez co zasoby te uznane
zostały za prognostyczne i hipotetyczne

Złoża siarki z węglowodorów
występują na terenie gminy Lubiszyn,
Witnica, Dębno i Górzycy.
Południowa część województwa to
obszar zasobny w surowce
o przeznaczeniu budowlanym tj. **piaski,
żwiry i gliny**. Rejonem szczególnie
zasobnym w dwie pierwsze kopaliny jest
dolina rzeki Bóbr. Główne złoża gliny
znajdują się w okolicy Gozdnicy.

Największe sukcesy środowiskowe

- Degradacja środowiska związana z wydobywaniem kopalin ze złóż.
- Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi.
- Zmiany stosunków wodnych w okolicach miejsc, w których prowadzono prace wydobywcze.

Największe problemy środowiskowe

- Rekultywacja i zagospodarowanie gleb zdegradowanych.
- Remediacja gleb zanieczyszczonych.

Najważniejsze zadania mające wpływ na racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi

---

- ❖ Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin ze złóż
  - ❖ Wykorzystanie najnowocześniejszych technik przy prowadzeniu prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin
  - ❖ Kontrole w ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę
-

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

Odpady wytwarzane na terenie województwa lubuskiego

Na terenie województwa lubuskiego istnieją następujące systemy odbierania oraz zbierania odpadów komunalnych:

system odbierania zmieszanych odpadów komunalnych

system selektywnego zbierania odpadów

system zbierania odpadów niebezpiecznych

system okresowego odbierania odpadów wielkogabarytowych

punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych

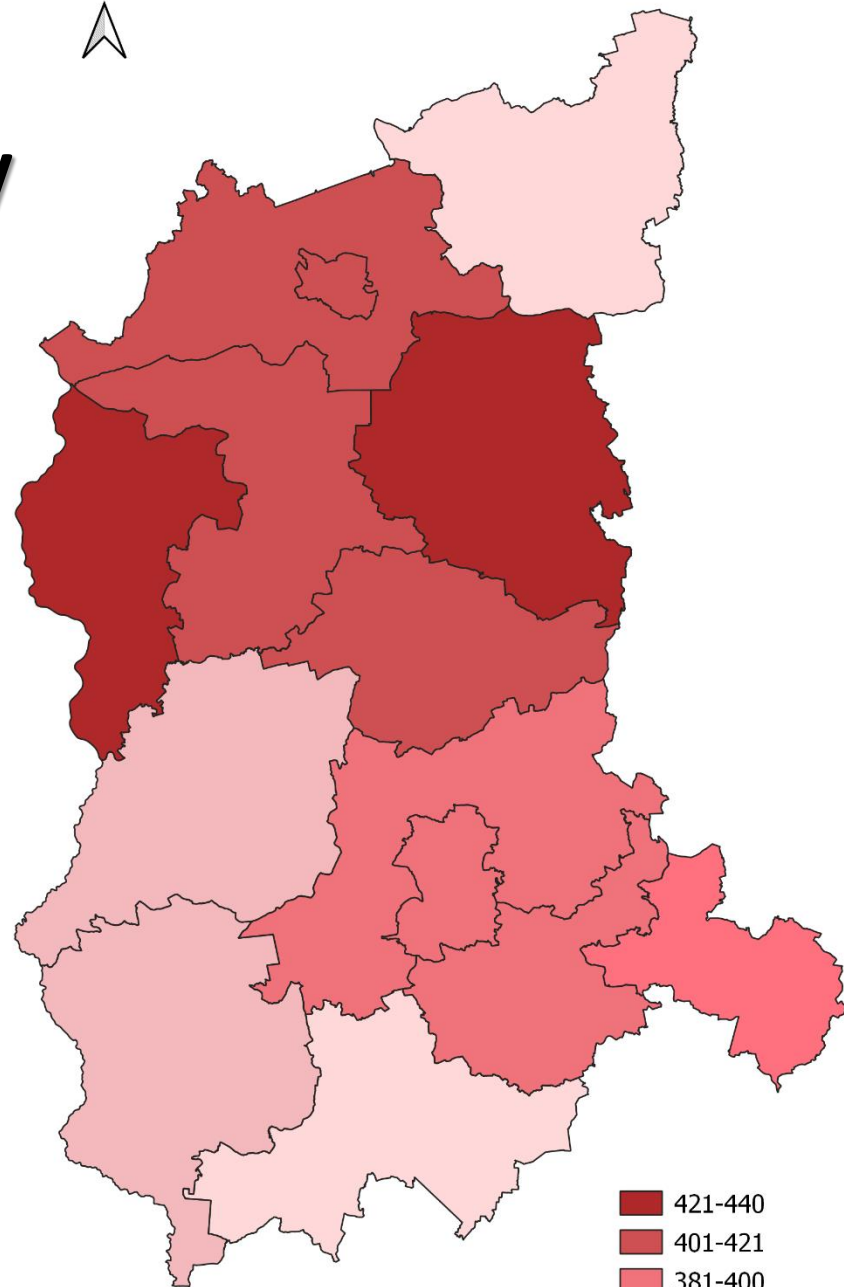

Stan aktualny

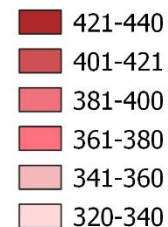

■ odpady ogółem ■ zebrane selektywnie

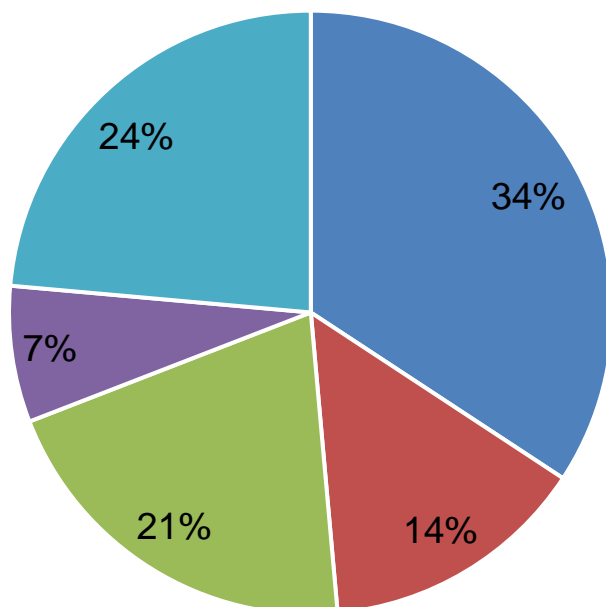
W 2020 wytworzono 389 747,96 ton odpadów komunalnych, gdzie prawie 85% pochodziło z gospodarstw domowych. Odpady te stanowią 2,97% zebranych odpadów w całym kraju. Masa odpadów w województwie przekłada się na 386 kg na jednego mieszkańca. Selektywnie zebrano 126 591,07 ton.

0 10 20 km

Gospodarowanie odpadami

- przeznaczone do recyklingu
- przeznaczone do kompostowania lub fermentacji
- przeznaczone do przekształcania termicznego z odzyskiem energii
- przeznaczone do przekształcania termicznego bez odzysku energii

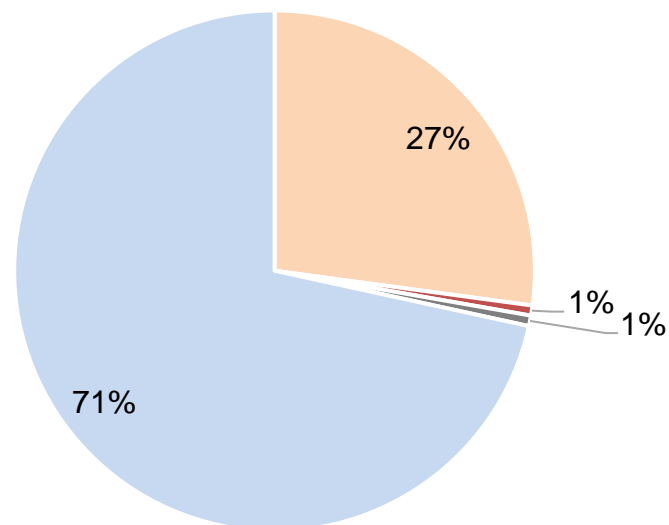
źródło: GUS, stan na 31.12.2020 r.

Odpady przemysłowe

Według danych GUS, w 2020 roku ogółem wytworzono 689,9 tys. Mg odpadów przemysłowych. Odpady pochodzące z terenu województwa lubuskiego stanowią ok. 1,26 % całkowitej ich masy w kraju. Największą ilość tych odpadów wytworzono w powiecie zielonogórskim – 149,7 tys. Na terenie województwa zlokalizowanych jest 51 zakładów wytwarzających odpady przemysłowe.

Gospodarowanie odpadami

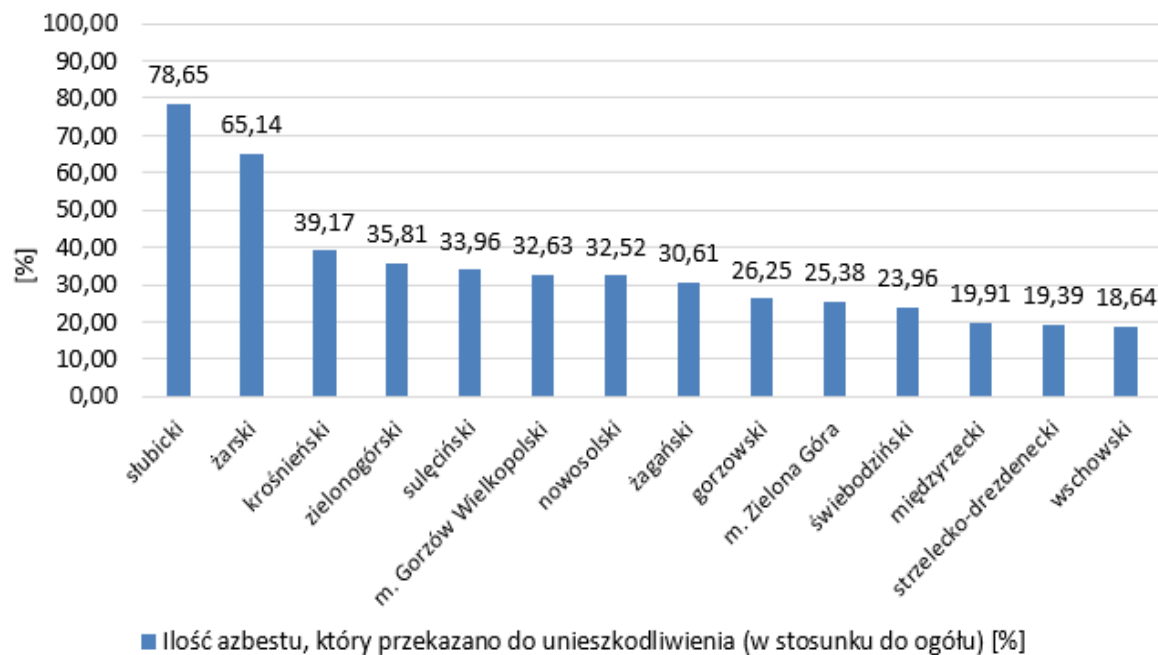
- poddane odzyskowi
- unieszkodliwione
- magazynowane czasowo
- przekazane innym odbiorcom

źródło: GUS, stan na 31.12.2020 r.

Odpady zawierające azbest

	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	% udział
Zinwentaryzowane [kg]	115 515 051	92 212 634	23 302 418	100
Unieszkodliwione [kg]	47 126 330	42 908 396	4 217 934	40,8
Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]	68 388 722	49 304 238	19 084 483	59,2

źródło: baza azbestowa.gov.pl, stan na dzień 19.05.2022 r.

Największe problemy środowiskowe

- Nie wszyscy mieszkańcy zbierają selektywnie odpady
- Problem występowania „dzikich wysypisk”.
- Spalanie odpadów w domowych kotłach
- Wzrastająca masa produkowanych odpadów
- Nieosiąganie przez wszystkie gminy wymaganych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych

- Brak punktów PSZOK w każdej gminie
- Niechęć korzystania z PSZOK-ów przez mieszkańców

- Istniejące wyroby azbestowe na terenie województwa

Największe sukcesy środowiskowe

- Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych
- Likwidacja dzikich wysypisk

- Funkcjonujące PSZOK-i na terenie gmin

- Ciągłe usuwanie wyrobów zawierających azbest

Najważniejsze zadania mające wpływ na gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

---

- ❖ Opracowanie i aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz tworzenie sprawozdań z jego realizacji
  - ❖ Realizacja zadań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami
  - ❖ Prowadzenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego selektywne zbieranie odpadów
  - ❖ Wspieranie produkcji przyjaznej środowisku i przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym
  - ❖ Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne
  - ❖ Osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych
  - ❖ Identyfikowanie i likwidacja dzikich wysypisk odpadów
-

Zasoby przyrodnicze

Formy ochrony przyrody

2 Parki Narodowe

38 Obszarów Chronionego
Krajobrazu

1 401 Pomniki
Przyrody

2 Stanowiska Dokumentacyjne

76 Obszarów Natura 2000

67 Rezerwatów przyrody

8 Parków Krajobrazowych

409 Użytków ekologicznych

14 Zespołów Przyrodniczo - Krajobrazowych

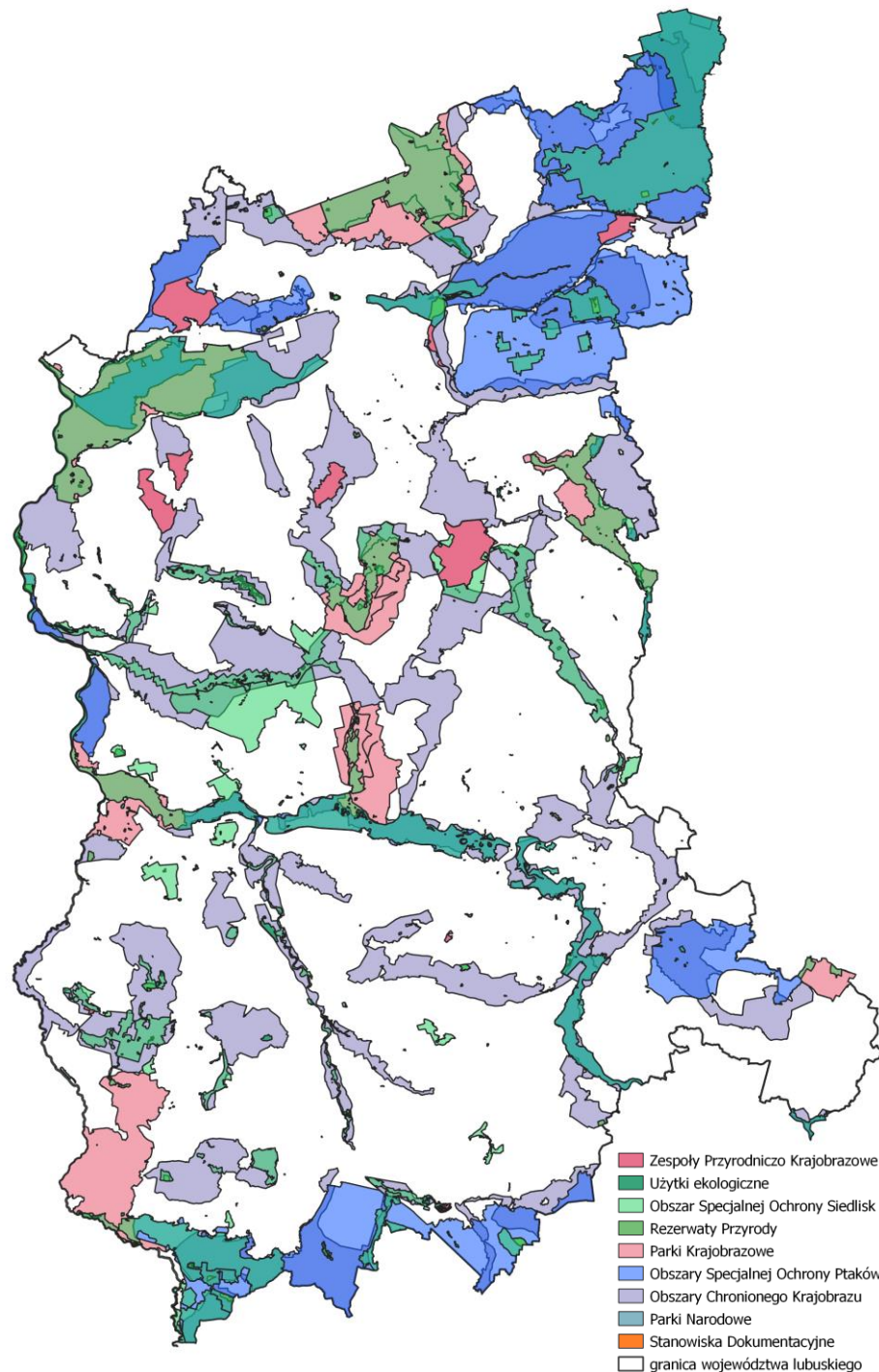

37,4% powierzchni województwa
lubuskiego stanowią obszary
prawnie chronione.

ogółem	ha	522 839,27
Parki narodowe	ha	13 667,67
rezerваты przyrody	ha	4 063,89
parki krajobrazowe razem	ha	77 447,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	ha	1 151,82
Obszary chronionego krajobrazu	ha	416 595,61
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	ha	6 776,63
użytki ekologiczne	tys. ha	3,5
Stanowiska dokumentacyjne	ha	53,81
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	15 405,59

źródło: GUS, stan na 31.12.2021 r.

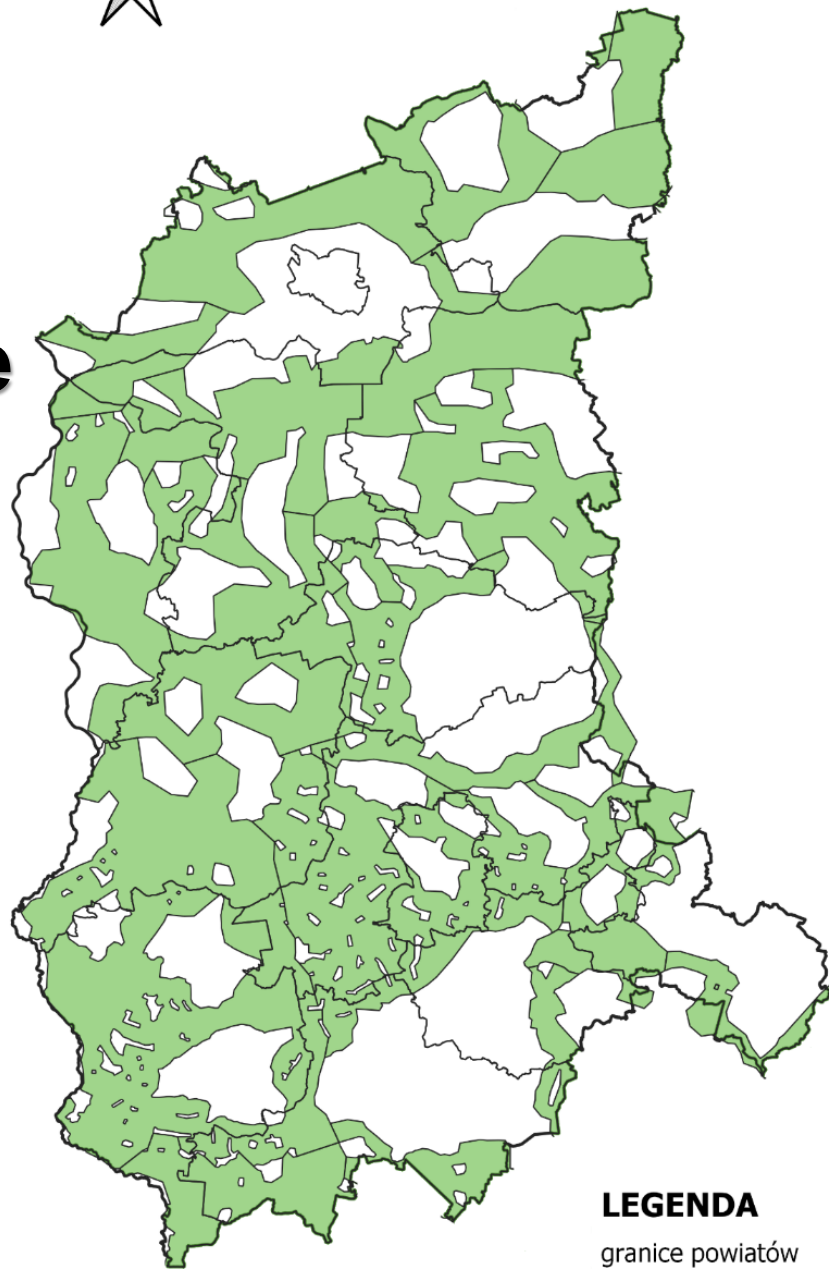

Korytarze ekologiczne

Dla harmonijnego istnienia wszystkich elementów przyrody bardzo ważne są korytarze ekologiczne. Są to obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt oraz grzybów.

Pozwalają one na przemieszczanie się organizmów między siedliskami.

LEGENDA

- granice powiatów
- korytarze ekologiczne
- granica województwa lubuskiego

0 10 20 km

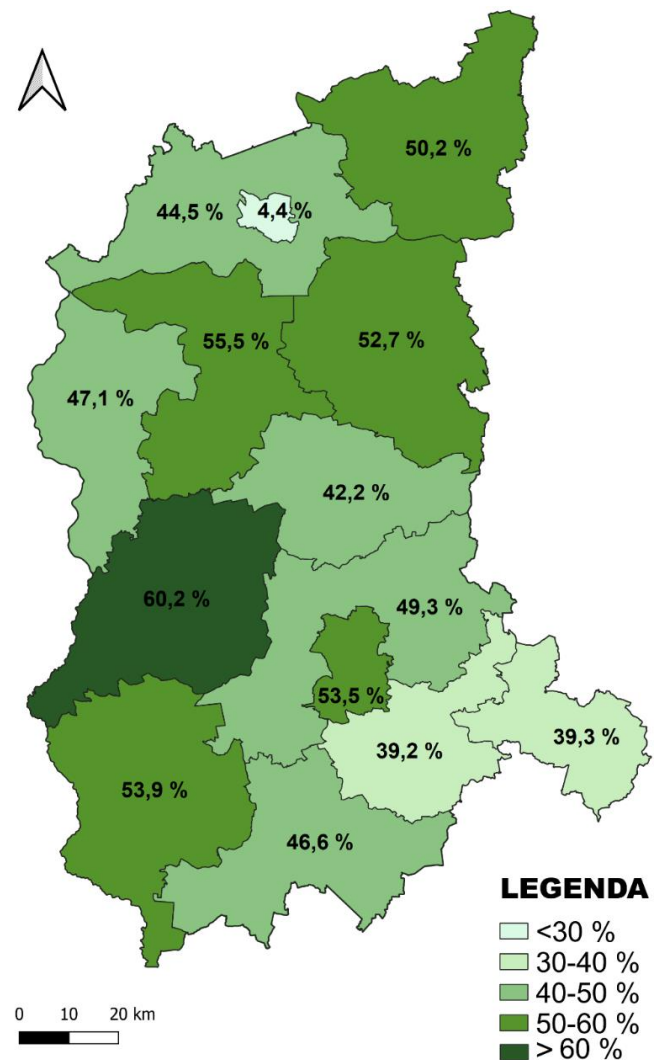

Grunty leśne

Lubuskie charakteryzuje się najwyższą lesistością w Polsce (**49,3%**).

Powierzchnia gruntów leśnych na terenie województwa lubuskiego w 2020 roku wyniosła 710 344,06 ha.

W strukturze lasów dominują gatunki iglaste, w szczególności sosna.

Największe problemy środowiskowe

- Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka.
- Napływ zanieczyszczeń spoza granic województwa.
- Zanieczyszczenie światłem.

Największe sukcesy środowiskowe

- Występowanie obszarów chronionych na terenie województwa.
- Najwyższy poziom lesistości w Polsce.
- Występowanie chronionych gatunków zwierząt.
- Występowanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym na terenie województwa.

Najważniejsze zadania mające wpływ na zachowanie, odtworzenie, zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i ochronę krajobrazu

---

- ❖ Ochrona rzadkich chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny
  - ❖ Wdrażanie działań mających na celu ochronę siedlisk
  - ❖ Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków
  - ❖ Tworzenie planów ochrony dla PN, PK, obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody
  - ❖ Kształtowanie i utrzymanie sieci korytarzy ekologicznych
  - ❖ Zwiększenie udziału zieleni w miastach
  - ❖ Konserwacja pomników przyrody i zabytkowych obiektów parkowych
  - ❖ Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym
  - ❖ Realizacja zadań wynikających z Planu urządzenia lasu
-

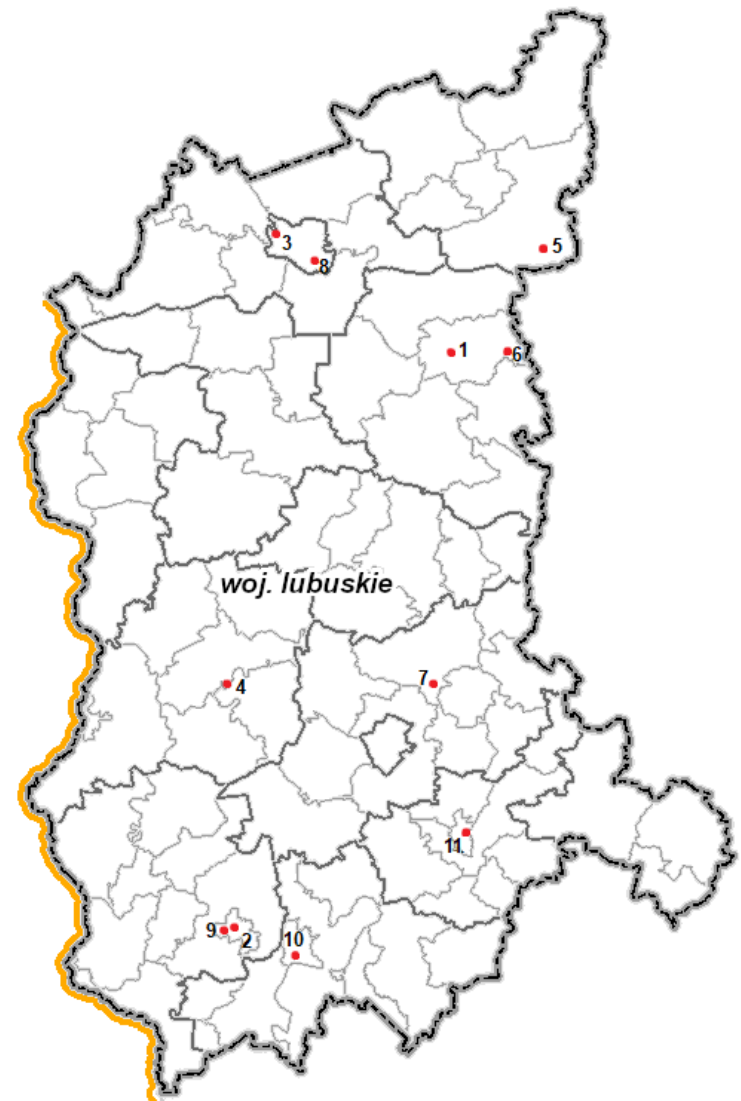
Zagrożenia poważnymi awariami

Zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie województwa lubuskiego występowało 9 zakładów dużego i 2 zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (stan na 31.12.2021 r.).

W 2021 r. wystąpiła następująca awaria:
niekontrolowany wyciek substancji ropopochodnej na terenie podziemnego składowiska odpadów DPV Service Sp. z o.o. w Zakęciu.

1 - AmeriGas Polska Sp. z o. o. Rozlewnia Gazu Płynnego Nowa Niedrzwica
2 - Baza Paliw w Sp. z o.o.
3 - Fiege Sp. z o.o. Oddział w Gorzowie Wielkopolskim
4 - Orlen Paliwa Sp z o.o. Oddział w Zielonej Górze
5 - PGNIG S. A. Oddział w Zielonej Górze Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Lubiatów

6 - PGNIG S. A. Oddział w Zielonej Górze Terminal Ekspedycyjny Wierzbno
7 - ROCKWOOL POLSKA Sp. z o. o.
8 - S.C. Johnson Sp. z o. o.
9 - SWISS KRONO Sp. z o. o.
10 - OKTAGAS Sp. z o.o.
11 - PKN ORLEN S. A. Terminal Paliw w Nowej Soli BP93

Największe problemy środowiskowe

- Obecność na terenie województwa ZZR i ZDR oraz zakładów uznanych jako potencjalni sprawcy poważnych awarii.
- Zwiększenie natężenia ruchu na drogach oraz zapotrzebowania na transport paliw oraz materiałów niebezpiecznych.

Największe sukcesy środowiskowe

- Systematyczne kontrole podmiotów korzystających ze środowiska.
- Spełnianie wymogów bezpieczeństwa przez zakłady znajdujące się na liście potencjalnych sprawców poważnych awarii.

Najważniejsze zadania mające wpływ na zapobieganie powstawaniu poważnych awarii

---

- ❖ Kontrola podmiotów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz potencjalnych sprawców awarii
  - ❖ Badanie przyczyn wystąpienia oraz usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych
  - ❖ Poprawa technicznego wyposażenia służb PSP, OSP
-

Edukacja ekologiczna

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- Uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.
- Budzenie szacunku do przyrody.
- Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
- Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu.
- Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
- WYROBIENIE poczucia odpowiedzialności za środowisko.
- Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

jestem

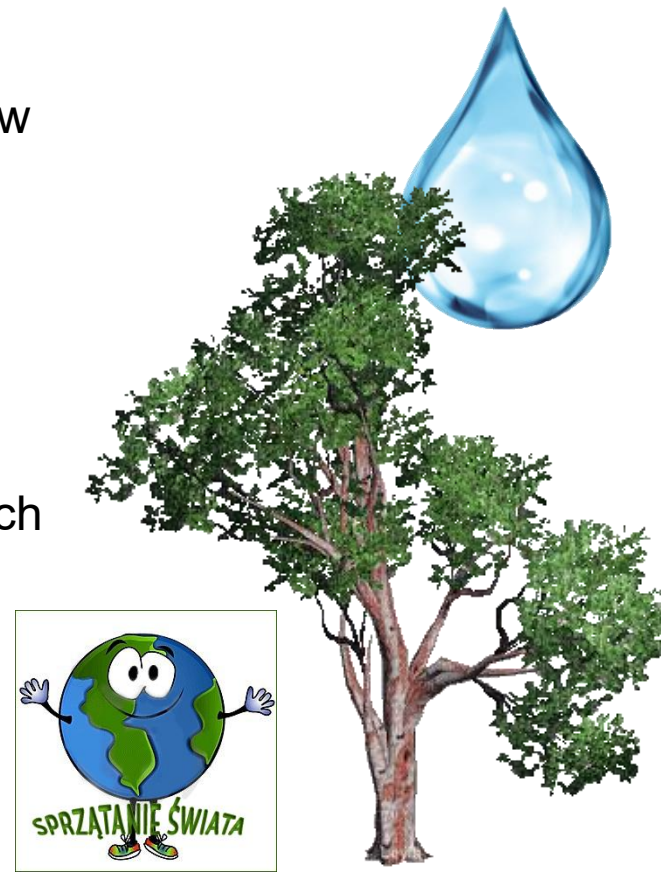
EKO

Najistotniejsze zadania w edukacji ekologicznej

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- ❖ Edukacja w zakresie szkodliwości wpływu na jakość powietrza spalania odpadów i paliw złej jakości w kotłach domowych oraz wpływu zanieczyszczeń na organizmy żywe, a także na temat zagrożeń klimatycznych
- ❖ Działania rozpowszechniające wiedzę o konieczności, celach i sposobach ochrony wód oraz protekcji obszarów przed powodzią i suszą, sposobach oszczędnego użytkowania wody.
- ❖ Organizacja konferencji poświęconej problemowi suszy w rolnictwie
- ❖ Prowadzenie edukacji w zakresie odpowiedzialnej gospodarki odpadami, w tym redukcji ilości wytwarzanych odpadów oraz poprawnego sposobu segregacji
- ❖ Prowadzenie edukacji w zakresie ochrony lasów oraz żyjących w nich gatunków roślin i zwierząt.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Głównym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektu *Programu ochrony środowiska dla województwa lubuskiego* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Monitoring realizacji Programu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.) Zarząd Województwa Lubuskiego co 2 lata przedstawia Sejmikowi Województwa Lubuskiego Raport z realizacji Programu ochrony środowiska. Za realizację i zarządzanie Programem odpowiedzialny jest Departament Środowiska.

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu ochrony środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie województwa lubuskiego, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki znajdują się w Programie w podrozdziale 11.3. Monitoring realizacji programu.

Dziękujemy za uwagę

eko-precyzja